

ION ISTRATI

FANTEZIILE ILENEI



EDITURA JUNIMEA

Fanteziile ILENEI

Redactor : VICTOR LEAHU
Tehnoredactor : CONST. FLOREA

Apărut 1972. Formată 54×34/16. Căli de tipar 7,50.
Editura JUNIMEA Iași
Palatul Culturii
România

Tiparul executat la Întreprinderea poligrafică Bacău

ION ISTRATI

Fanteziile
ILENEI

JUNIMEA

1972

Coperta și ilustrațiile: MARIA L. TEODORU

IEPUROIUL ȘI BERDECUL

Stăteam la cuvînt, astă iarnă, într-un ceas de răgaz, cu Ileana. Ea tocmai se întorsese acasă, venind de la școală. Acolo, cineva, un coleg sau o colegă de-a ei din clasa întâia, cică îi spusese în recreație o poveste scurtă drept care se așintea acum pe lingă mine să-i istorisesc și eu alta.

Începînd să vorbim noi amîndoi, cam la întimplare, ba de unele, ba de altele, fel de fel de fleacuri și înfiripînd astfel o discuție despre o sumedenie de mărunțișuri din cele care fac să treacă vremea mai lesne și pe nesimțiteala, care sprintenesc uneori mintea și deschid adesea baierile inimii și prelungesc cu folos viața, Ileana a înădîit și ea, așa, ca să mă pună la mare ambiție, o povestioară care, pe cîte îmi aduc aminte, se înfățișa cam în felul următor :

— A fost cîndva, tăticule, un iepure ! Un iepure mare și voinic, un iepure cît mielul cel care mi l-ai cumpărat de la București, de la „Romarta copiilor”. Da nu avea blana de mesadă. Era cu blana lui

veritabilă, știi ? Și-avea, ca orice iepure, și codiță pufoasă ! Urechii nu avea așa cum au azi toți șoldanii. Fiindcă uite care-i povestea ! Iepuroiul de care spun eu acum a văzut, într-o zi, un berbec cu coarne frumos îmbelciugate, izbindu-se cu capul într-un copac și făcând buf ! o dată, buf ! de două ori buf ! de trei ori și tot așa. „Măi, zice iepuroiul, dar ce, eu parcă nu pot face ca berbecul ?” Și gata, își ia vînt de departe și boaf ! și el, cit se poate de tare, cu capul în copac ! Acu, ce-ți dă prin minte ? Atît de zdravăn s-a izbit bietul prostănac, că i-a intrat aproape jumătate de cap în copac ! Măi, al dracului ! Dă el să scoată scăfirlia înapoi, adio ! Trage, se zmuncește, îl doare, începe a răcni și-a plinge de durere, nimica. Atunci ce-ți închipuiești că se-ntimplă ? Berbecul cel cu coarnele frumoase îmbelciugate se apropie de iepuran și cînd vede că nu poate să-l scoată afară, hiț ! îl apucă solid de urechi și trage și trage de ele pînă, of, în sfîrșit, l-a salvat. Salvat, salvat, dar de-atunci încoace iepuroiul acela și toți iepuroii de după dînsul, toți au urechile lungi, lungi ca la măgăruși. Asta-i povestea ! Tu nu știi chiar-chiar nici măcar o povestioară ?

— Parcă știam eu vreo cîteva, am zis.

Și am prins, pe urmă, să le întemeiez, una cîte una, așternîndu-le apoi pe hîrtie și oferindu-i-le, rînd pe rînd, ca pe niște fantezii ale ei, Ilenei.



OUL NĂZDRĂVAN

Au fost odată un moșneag și o babă, amîndoi tare săraci. N-aveau pe lingă casa lor decît o găinușă. Dar, să vezi ispravă : nici măcar de ouăle găinii n-aveau parte și bucurie ! Numai ce le oua, că nu știu care le și fura din cuibar.

Azi așa, mîine așa, pînă ce, într-o bună zi, baba ca baba, moșneagul, însă, nedumerit de ce nu poate găsi niciodată ouăle găinii, se puse la pîndă în dosul cotețului. Și ce să vezi ? De îndată ce se ouă găina, oul începu să se rostogolească repede, tot mai repede și ieși astfel afară, pe drum. Moșneagul, fuga după el, nu șagă.

Dădu să-l prindă. Voia să-l mînințe, că nu-și indulcise sufletul de cine știe cînd cu un ou. Dar, tocmai cînd să pună mina pe el, oul, care se vede că era năzdrăvan, îi spuse :

— Lasă-mă moșule, să mă duc, c-apoi rău n-o să-ți pară.

Iar moșul se induplecă.

Și porneste oul pe drum. Și merge și merge de-a
dura și deodată, hop! numai ce se întâlnește cu
un rac.

— Unde te duci, mai oule?

— Ia! Mă duc la bine, hai și tu cu mine!

— Hai! zice racul și se ia după ou.

Merg ei așa ce merg, până ce, iacă, se întâlnesc
cu un șoricel.

— Unde te duci tu, măi oule? întreaba șoricelul.

— Ia! Mă duc la bine, hai și tu cu mine!

— Hai! zice șoricelul.

Și pornesc tustrei la drum, chicotind și hârjонindu-se.

Și cum merg ei, numai ce se întâlnesc cu o pisică.

— Unde te duci, oule, cu cei trei tovarăși?

— Ia! Mă duc la bine, hai și tu cu mine!

— Hai! zice mița, și pornesc toți înainte.

Merg ei o bucată de vreme, când iacă, se întâlnesc
cu un cocoș pintenat.

— Bună ziua, oule! Da unde te duc cu droaia
ceea după tine?

— Ia! Mă duc la bine, hai și tu cu mine!

— Hai! zice cocoșul, și merg toți cinci înainte,
spre pădure.

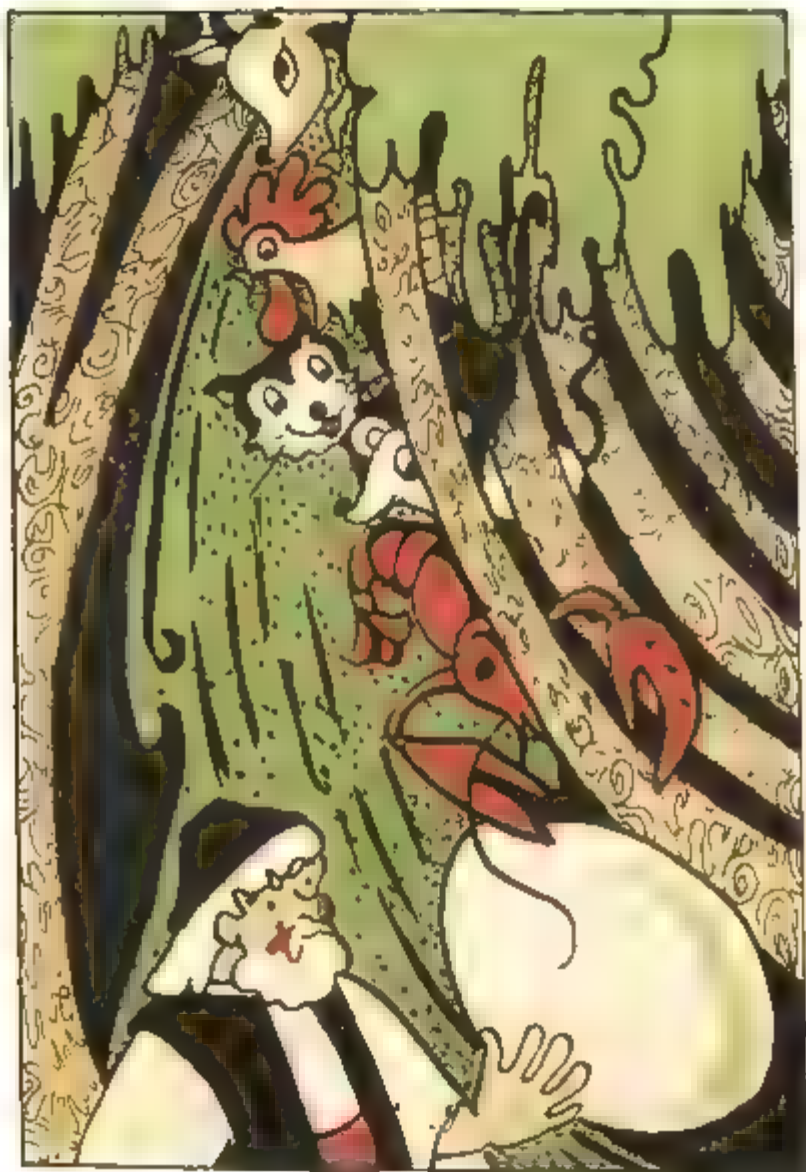
Când, la marginea pădurii, numai ce dau de un țap.

— Da! unde fugi, cu voinicii după tine, măi oule?
zice țapul.

— Ia! Mă duc la bine, hai și tu cu mine!

— Hai!

Nu întârziară mult la vorbă și, mergând de tovară-
șie, intrară în pădure. Și cum mergeau ei așa,
numai ce zăresc undeva o casă parasită. În casa
aceea stăteau doisprezece vulpoi hoțomani. Oul
cotește acolo și pășește peste prag înăuntru. În casă,
nu era nimeni. Vulpii plecaseră după pradă. Cum
întra, oul le spuse celorlalți.



— Eu, mări, mă bag în cenușa din vatră ; tu, șoricelule, să te vii în gaura aceea de sub pirostrii ; tu, racule, să te bagi în ceaunul cu apă ; tu, pisică, să stai pe cuptor ; cocoșul să se urce în gaura podului, iar tu, țapule, să stai ascuns în tindă, după ușă !

După ce ie arată oul ce au de făcut, se așezară tăcuți la locurile lor într-un tirziu, numai ce vin vulpoi cei hoțomani. După ce mai umblă ei cit umblă prin casă, unul din ei vrea să facă focul și se duce la vatră să imprășteie spuza

— Puff ! numai ce pufnește o dată oul și-l împroașcă pe vulpoi cu cenușă drept în ochi. Un frăține de-al vulpului dă fuga să ia apă din ceaun, să-l spele pe la ochi pe cel care aproape chiorise de durere. Atunci, racul îl prinde de labă și-l stringe cit poate în clește

— Ți . ți . ți . face șoricelul dintr-un ungher, iar mița din cuptor numai ce începe și ea :

— Miau-miorlău !.

Sperți de tot, vulpoi dau buzna pe ușă. Cind să iasă afară, numai ce se repede cocoșul „Cucuriguu !” iar țapul începe și el a-i lovi cu coarnele. Vulpoi nu mai au încotro și o iau la goană și fug, fug, de le scapără călcăiele. În urma lor, oul își ia tovarăși de drum și trage o raită prin ograda vulpoilor, prin cotețe, prin pod. Găsesc sumedenie de orătănii furate de vulpoi : gănușe, rațe, giște și curcani, iar hamborul gемеа de saci plini cu boabe de mei și porumb.

Și se întoarse oul acasă, aducindu-le și moșnegilor cite ceva să-și mai bucure și ei zilele. Și de atunci, în mare cinste a trăit el la casa acestora !

Și iacă așa : povestea frumușică, frumușea, minciunică, minciunea

O POVESTE PESCĂREASCĂ

Într-o dimineață, undeva tocmai în balta Brăilei, ședea pe malul apei un pescar cu undița. Avea o undiță cu trei cirlige și o tot arunca în apă, cu gând să prindă măcar un cărășel, un biban, un lin, o coracudă sau alt pește.

Peștele însă nu se arăta de nicăieri. Din cauza asta, plictisit de cît stătuse degeaba, pescarul se hotărî să se ducă acasă cu torba goală. În clipa aceea, pluta undiței se mișcă, pescarul trase repede și mare îi fu bucuria cînd în cele trei cirlige văzu trei pești dolofani. Era o crăpoaică grasă și grea, care avea aproape două kilograme și, pe lângă ea, se mai nimeriseră și doi crăpușteni din cei zvelți la trup și dulci la carne.

Cum puse pescarul mina pe ei, cei doi crăpușteni începură a sări și a se zbate, zicînd către mama lor, crăpoaica:

— Uite, mamă, ne-a prins !

— N-aveți teamă ! le răspunse crăpoaica.





Pescarul i-a luat pe tustrei, i-a virit în torbă și a pornit acasă. Odată ajuns acasă, dădu peștii în grija soției sale care se și apucă să-i pregătească pentru mâncare.

— Uite, mamă, ne spală ! începură să zică cei doi crăpușteni, înotînd, pe lângă crăpoaica, în castronul cu apă.

— N-aveți teamă, le zise mama lor.

— Uite, mamă, ne rode de solzi, urmară a mai spune crăpuștenii.

— N-aveți teamă, o auziră ei pe mama lor.

— Uite, mamă, ne taie !

— N-aveți teamă.

— Uite, mamă, ne sarează.

— N-aveți teamă.

— Uite, mamă, ne frige.

— N-aveți teamă !

Nevasta pescarului prăji crăpoaica și puli în cratiță, apoi aranjă masa și, împreună cu soțul ei, începu să mănince.

— Uite, mamă, ne mănincă ! începură iar cei doi crați.

— N-aveți teamă ! făcu din nou crăpoaica.

— Uite, mamă, beau apă !

— N-aveți teamă !

În clipa aceea, pescarul puse pe masă o sticlă cu vin roșu și turnă umplînd două pahare.

— Noroc, nevastă ! zise el către soție.

— Noroc, bărbate ! îi ură femeia.

Cei doi crați strigară deîndată :

— Uite, mamă, beau vin !

Crăpoaica oftă și zise :

— Ei, dragii mei copii, de-acuma s-a sfîrșit cu noi. Ne prăpădim și murim cu toții !

Și așa s-a și întimplat.

ȘI UNA VINĂTOREASCĂ

Într-o seară de iarnă, mergeau cu o astromavă cosmică, de pe Pământ pe planeta Marte, mai mulți tovarăși. .

În compartimentul în care se aflau cu toții era cald și bine și oamenii stăteau de vorbă, povestind, așa, ca să li se pară că țrece vremea mai repede, fel de fel de întâmplări.

Astronava urca vertiginos și trecuse de Lună, cind unul din călători ținu musai să le istorisească și el celorlalți ceva nemaipomenit.

— Spune, bre Hosu, îl îndemnară tovarășii de drum.

Cel pe care îl chema Hosu, cunoscut ca un vestit vinător ce era, tuși și-și dresc astfel glosul și porni a spune niște năzbitii și niște năzdrăvăni de înghețau opele, nu alta.

— Într-un rind, mai an iarnă, zice Hosu, m-am dus cu mai mulți prieteni la o vinătoare, într-o pădure de aproape de Cirlibaba. Acolo, după ce ne-am pus noi în de noi la cale și am încărcat



puștile, ne am rinduit fiecare în cite-un tufiș așezându-ne l niștiți la pîndă.

Nu tare departe, se auzeau glasurile gonașilor, niște oameni dintr-un sat, care hărtuiau și stîrneau din birlog animalele sălbatice, mîinindu le în calea noastră, a vinătorilor.

N am stat mai mult ca la jumătate de ceas, cînd, la vreo treizeci de metri de tufișul în care eram pîit, s-a auzit o dată pac ! de-au clocotit munți și s-a cutremurat întreaga pădure, răscolind de pe jos, de sub copaci, un vîrtej de frunze moarte. În aceeași clipă, cînd s-a auzit detunătura ceea zdravănă de pușcă, eu, care în viața mea n-am pus măcar o țigară în gură, m-am pomenit, fără de veste, cu o lulea aprinsă drept între buze.

M-am uitat speriat în dreapta — nimic, nu se zărea nimeni. M-am uitat în stînga — acolo, ce să vezi ? Din cauza împușcăturii nu știu cui, luleaua unui bătrîn vinător, care stătea așezat la pîndă, tocmai la o distanță de mai bine de o sută de metri, îi sărise cît colo dintre dinți, nimerind la iuteală exact în cîntă la mine. — Ce era să fac ? urmă Hoșu pătărania. M-am ridicat, în picioare, am prins să pufăi din lulea, scoțînd vîlătuci de fum albastru pe nas și pe gură și pășind incetinel mai către lumină. N-am mers nici zece pași, că de undeva, ca ieșîti din zăpadă, se iviră înaintea mea, zburînd plini de spaimă și mergînd alinați pe două rînduri, vreo 80-90 de gotcani. Pun pușca imediat la ochi, ochesc și pac ! trag — cad șase cocoși de munte dintr-un foc.

Întesc din nou, pac ! Și mai cad șase găini ! Trag iar, pac ! pac ! și se rostogolesc din nou și p.că alți șase gotcani. Mai trag o dată și nimeresc alți șase. Încep a-i aduna de pe jos, îmi scot șireturile de la bocancii și-i leg bine pe toți de cele 48 de

picioare ale lor, scot cureaja de la pantalon, și îi leg, atrîndu-i după gît. 12 într-o parte 12 în cea alta, și dau să pîec.

Abia înso am schițat un pas, cînd sîmțesc o dată că buf! se și bulnește ceva peste spinare și îți mi se strecoară printre picioare. Am dat să cad cînd coo, ce credeți că mi se întîmpla? M'am trezit călare pe spinarea unui hu duman de porc mistreț. Acesta fugise de frica haitoșilor și acum gonea cu mine, nspăimîntat, de nu ajungeau picioarele, așa fugea de iute.

De frică să nu cad jos și să mă cațcesc, m'am apucat cu nadezde de urechile lui și cum eram cu gîtcanii grei ca plumbuși în spate, mină golop, dar mină, nu șaga, de duava pămîntul mină ca vîntu care îmi vîna pe la urech.

Sa fi aergat așa vreo 20-30 de kilometri prin pădure, cînd ce mi vine în gînd? Sa apuc pușca și să trag în mistreț, nu aveam cum, să mă las dus așa călare tocmai cîne știe unde n ce pustietăți, în biragul mistrețlor de a Cîr baba, să mă spîntece în de ei acolo și să nu mă ramînă din mine nici piele nici cioane? Nu mă bzuiam.

De asta nici una nici doua, mă ntînd înainte și mă apîec de cerbicea mistrețulu și mușc gospodărește, ntrîntig dințu în slanina și în carnea lui și string și string, mușc cît ce pot din vîna gîțulu, de mi se umfla ochii cît cepele.

Cît ai număra pînă la zece, am băut aproape tot singele în otară de cel care se scursese pe jos, așa năc mistrețul se vîlogui, se mure, se poticni și căzu moaie într-o margine de carare.

Am descălecat de pe spinarea lui țepoasă, am scos de o brău și am întîpt în ei cuțitul, l'am tăiat

frumos, l-am jupuit pielea, l-am afumat și, pînă-n seară, la un foc mare pe care l-am înghebat chiar în cărare, l-am și făcut tot pastramă

- După aceea, încheie Hosu istorisirea, l-am urcat în spate și împreună cu cei 24 gotcani am pornit-o bucuros spre casă. De-atunci, mă știe toată lumea, fiindcă unu-ı Hosu.

- Hosu-lăudărosu, odăugă rîzînd unui din ascultători

Și adevărat e, altul ca Hosu-lăudărosu' mai rar vinător pe lume !

NEGUSTORUL DE OCAZIE

Era o voră fierbinte, cu cer cum e floarea de cicoare de albastru și cu văzduhul incins de nădușeală ca și cînd de sus, din slova înalturilor, ar fi plouat cu jăratec. La un timp ca acesta, drept la vremea amiezii, un prieten de-al meu, unul Adi, care era de felul lui marinar, se găsea tocmai undeva pe-un tărîm al Africii, aproape de briul pămîntului. Aci, în miezul zilei, și se coc creierii în cap de căldură și curg riu sudorii de pe tine ! La un asemenea ceas și prin astfel de coclauri, Adi se îndrepta, mergînd pe jos, printr-o pădure, spre vaporul lui aflat în port pe coasta oceanului. Om foarte negustoros, pus pe afoceri din care să cîștige bani ciți mai mulți din nimica toată, amicul meu Adi coborîse dis-de-dimîneoță de pe puntea vaporului și, luînd-o la picior spre un orașel pe care îl zărise ridicîndu-se la o depărtare de cîțiva kilometri, care îi era planul ?



- Poate nimeresc să cumpăr de-acolo vreun chiriș, ceva care e mai ieftin pe aci și pe care acasa, odată întors în țară, o să capăt bune parole!

Cu gândul acesta de a se căpătuși și de a se pricopsi, Adi bătu calea până la micul oraș și, tirguindu-se ba ici, ba dincolo, prin piață, izbuti ca, în ce e din urmă, să cumpere de la oamenii negri din partea locului, aproape pe nimica toată, 14 fesuri. Nici mai multe, nici mai puține. Erau 14 fesuri roșii ca locul, de-a mai mare dragul. Mulțumit în sinea lui, Adi le vîri pe numai treisprezece din ele în sacul de excursie pe care îl avea cu el, cel de-a patrusprezecelea fes roșu, îndesîndu-și-l în cap. După aceasta, ludul nevoie mare, cum era, o apucă îndărăt deîndată, spre vaporul de la care plecase. Nu merse prea mult, fiindcă soarele arzător al continentului african îl moleși și-l sili să și încetinească pașii. Cu mare greu, mai străbătînd o bucată de drum cînd, ostenit cu totul și toropit, ajunsese în locul pădurii întinse și dese prin care trecuse dimineața. Aci, Adi se opri și, cu gând să se odihnească și să mai prindă puteri, se culcă la umbra unui copac stufoș, așezîndu-și alături sacul cu fesurile roșii. Nu bine se lungi jos, că îi doborî somnul și ațipî. Pe cînd dormea el mai bine, din adîncul codrului tropical se iviră, una după alta, mai bine de zece maimuțe. Se apropără tipul de Adi, dezlegară cu băgare de seamă sacul și fiecare înșfăcînd dinăuntru cite un fes, fugiră înapoi, în preajmă, cocoșîndu-se pe crenșile copacilor și care de care împodobindu-și capul cu cite o roșie ca para focului și țuguioată bonetă și hîrîzîndu-se, ele în de ele, bucuroase.

Să fi trecut o oră, poate și mai bine, de cînd Adi dormea somn adînc, cînd, în sfîrșit se trezi și cîșcînd ochii mari în juru-i, ce să vadă? Mîndrele

lui fesur nu mai erau la locul lor. Le văzu însă imediat în cap la cele 13 negre maimuțe.

— Vai leu, hoții! strigă Adi. Mați jefuit hoților, hoților! Ajutor, hoții!

Și dă-i cu strigătele deznădăjduite, dă- cu vai-căreala, da i cu plinsul. Cum se jelea el așa și țipa ca din gură de șarpe după ajutor, iaca se brodește că se arată pe drum un african. Adi, cum îl vede, îi atine calea și s-apucă a-i povesti tot necozul, arătând cu mîna spre maimuțele care îl prădaseră și care acum parcă îi făceau în ciudă nevoind nici în ruptul capului să se scoboare de pe crengile copacilor și să-i dea îndărăt roșile bonete țuguite de care erau foarte încintate. Africanul, ce să facă?

— Ia dă-mi puțin fesul dumatăle incoace, negustorule! zise el, adresîndu-i se lui Adi.

Adi, nepricepînd nimica, i-l dă numnaidecît.

— Poftim, zice.

— Mulțumesc, făcu africanul și-și puse boneta roșie în cap, cumpănînd-o și așezînd-o ba pe-o ureche, ba pe cealaltă, ca să l vadă maimuțele.

Acestea, nedumerite, îl priviră și, una cite una, „urmară repede exemplul, fiecare din ele mițîndu-l pe african și potrivîndu-și ca și el fesul. La un moment dat, pe cînd toate se făleau astfel, una voind să fie și să arate mai brează decît cealaltă, africanul apucă fesul pe care-l avea pe cap și îl azvirlî cît coia, departe. Maimuțele, de sus, din copaci, și ele, aruncară jos, cît ai zice pește, toate fesurile. Omul ațita și aștepta. Le adună unul cite unul pe toate și i le dădu din nou în primire lui Adi.

— Poftim, zise el. Ține-ți marfa acasă, negustorule! Adi, negustorul nostru de ocazie, îi mulțumi și zise.

— Negustor prost ca mine, mai rar ! Tot mai bine e să fii marinăr ! Și porni către vaporul de pe coasta oceanului, hotărît că, păstrîndu-și un fes pentru el, ca amintire, să le ofere cadou, pe toate celelalte treisprezece, tovarășilor lui marinari și să nu se mai incurce în negustorie cit o fi el și-o trăi.

UN SFAT ÎNTELEPT

În pustia unor negre codreturi de foarte odinșoară, cu cetină întotdeauna verde, într-un colț desfățat de o poiană smălțuită vara de flori și cîndată de miresme, trăiau în liniște, la casa lor, doi oameni tineri și fericiți, el păstor, ea păstorită. Toate le mergeau în plin și cu folos, după pofta nimii și după iscusința minții, nu dușmăneau pe nimeni, nimeni nu le purta pică : dimpotrivă, toți cei care îi cunoșteau le orătau deschis prietenie și îi prețuiau ca pe două ființe omenești care se înțelegeau de mîine unul cu celălalt, care se iubeau și care nu-și doreau alta decît sănătate, putere de muncă și noroc ca să viețuiască astfel în deplină fericire cît mai mulți și mai înrodiți ani de viață. Numai că, după nu prea îndelungată vreme, păstorul, întorcîndu se acasă într-o seară de primăvară, cu cioporul lui de oi, s-a supărat din senin, el știe din ce pricină, pe nevastă sa, i-a trîntit cîteva vorbe aspre de ocară, s-a supărat foc, a plecat și dus a fost. Ea a așteptat



păstorita o zi, o săptămână, o lună. El, însă, nicăieri. Din cîte a aflat ea după aceea, s-a zvonit că soțul ei o parasise fiindcă, între timp, se îndrăgostise alt-undeva, de altă femeie. Nevasta sa, necăjită din cale afară, a lăsat turma de mioare și a coborît în satul băștinei ei de sub poala munților împăduriți, plîngîndu-se părăntilor și rudelor, întrebîndu-i ce anume trebuie să facă spre a-și recîștiga soțul și cercetîndu-le la fiecare povară. În cele din urmă, dînd urmăre îndemnului cuiva dintre neamuri, a urcat într-o duminică, undeva în rîrîșul de sub muntele vecin cu cel pe al cărui tîpșan își păștea oile și s-a înfățișat acolo, înaintea unui foarte bătrîn pădurar.

— Ce să fac, moșule? îl întrebă rugătoare, istorisindu-și cu lacrimi în ochi ce nenorocire i se întîplase.

Moșneagul o ascultă cu luare aminte și i-a spus:

— Mai vino la mine duminică viitoare, nevastă. Pînă atunci, eu, cît m-or ajutama mințile, am să mă gîndesc ce trebuie să faci pentru ca bărbatul să se întoarcă acasă!

— Ce sfat îmi dai, moșule? reveni și-l întrebă femeia peste o săptămână de zile.

Bătrînul pădurar, care de mult trăia singur în pacea cuprinsurilor acelui pîsc de munte, se gîndi și se chibzui în sinea lui, apoi o sfătui cum se pricepu el mai bine.

— Ascultă, femeie, slobozi el glas înțelept și zise: N-ai să reușești să ciștiți din nou dragostea soțului tău pînă n-ai să prinzi de musteață lupul cel sur care știi că mereu cutreieră hățșurile codrilor aceștia și care-i grozăvit de rău și de apucat!

Păstorita înlemni de spaimă și abia mai zise:

— Vai, dar cum pot să fac eu una ca asta?

— Nu știu răspunse bătrînul și singuraticul pădurar.

Și cum altă vorbă nu mai auzi din gura lui, păstorita se posomori la chip, i se innegură ochii de amărăciune, se întristă nespus și se duce în drumul ei batută de gînduri. Ajunsă la turma ei de oi își trîmîntă mîntea în fel și chipuri. Pîndi, în vreo cîteva zînduri de departe, lupul cel sur și înrăit, se înspăimîntă vîzîndu-l, dar, după o săptămînă, se hotără să pășească la o mare și îndrăzneată încercare. Toare, de cu seară, un miel din turma pe care o avea, îl jupui de piele și de o doua zi dimineata îl luă cu ea și îl puse jos pe o potecă dosnică din pădure, pe unde văzuse că trece de-obicei lupul. Îl așeză astfel cu băgare de seamă în calea să-bătăciunii și se ascunse, nu prea departe de-ac, să vadă cum anume are să se perinde treaba. Lupul cel sur la pîr, o fiară bătrînă, dar încă în putere, se ivi peste puțin pe hoțașul lui. Înălță capul și amiros prelung, după care, vîzînd halca aceea de miel în cale, se repezi locom și flămînd, infulecînd la iuteală totul și cărăbănîndu-se în codru. A doua zi, tot dimineata păstorita puse, în același loc, alt miel, gata tăiat și acesta și se feri ceva mai departe, așteptînd să apară iarăși lupul. Acesta, călcînd alene, se arătă din nou la pomană. Mîncă fără grabă mielul și cînd auzi prin preajmă o trosnitură de vreasc, ridică ochii și zări și femeia, la care rinji leneș, descoperîndu-și colții, dar vîzîndu și de rostul lui.

A treia zi, cînd reveni pe potecă, după cum îi dădea ghies năravul, bătrînul lup nu mai era chiar atît de pofticios și nici motive de furie nu avea, așa încît, cîntă cu privirile în lături să vadă femeia. O deosebi pe aceasta aproape, după o tută, dădu din coadă, după care se ospătă cu mielul și plecă

A patra zi, tot dimineața, lupul gustă ce gustă numa dintr-un but de miel pe care-l azvirlise, de la vreo zece-unsprezece pași, femeia, și se lasa jos să se odihnească și iarăși porni satisfăcut să miște din coada. În a cincea dimineață, lupul se infățișă, ca de obicei, în hățiș și așteptă astfel pașnic pînă cînd păstorita, ieșind din preajma lui, începu să se apropie de el, întinzîndu-i cu mina cite-o bucată de carne. Cînd osteni mîncînd, lupul se întinse pe burtă, iar femeia prinse curaj și așezîndu-se și ea lingă el, îl servi mai departe. Ba se încumetă să-l mîngîie ușor cu mina de cîteva ori pe spate, apucîndu-l după aceea, alîntător și de mustață și izbutind să-i smulgă din ea două fire, fără ca fiara, aproape adormită, să mișce și să se sîchisească.

După-amiază, păstorita urcă muntele la bătrînul pădurar și cu sulletul la gură, îi povestii pe îndelete totul.

— De-acum încolo, femeie, — zise moșneagul cu împăcare în suflet, nici eu, nici nimeni altcineva nu are atîta mare putere ca tine. După cele cite ai izbutit să faci din lupul cel sur, ca să-ți recîștigi de-acuma înainte bărbatul e-un fleac, e-o floare la ureche! Fii sănătoasă și du-te în pace, de-ți vezi de rostul tău de nevastă. Păstorita îi mulțumi pentru sfat și plecă cu inima în ea ticăind de încredere și de bucurie.

O PĂȚANIE VECHĂ

Atita avere, mare și mică, avea, la vremea vremii lui, moș Calistru lingurilor, la casa lui în care își trăia anii cărunțelilor : o slăbătură de vacă și un nodorog de măgar !

Încolo, nimic ! Baba îi murise de mult, lăsându-l fără pereche pe lume, anii grei îi încovoiaseră spinarea și-i albiseră capul, aile i le înecaseră, într-o toamnă opele Prutului sărite nebune din matca lor, gănile, cîte îi scăpaseră de dihor, îi pieriseră din pricina unei buduhoale de boală păsărească, porc nu avea, cîine, nu ! Atit îi mai rămăsese - văcuța care îl împărtășea cu cîte o ulcică de lapte dulce, și în plus, măgarul Măgarul, pe care încărcă desage de linguri meșterite de minile lui toată iarna, din lemn moale de paltin ori de cireș, ca să le vîndă apoi, peste an, prin toate tirgurile din apropiere, pentru un sac de făină. Din asta trăia. Trăia cum trăia și era cum era, destul de mulțumit, mulțumind cerului că-i ține dobitoacele cu zile și rugîndu-se pentru sănătatea lor cît mai îndelungată.



Dar, pe la un început de octombrie, cînd vaca trebuia să fete, să vezi nenorocire : vaca se smînta pe dinăuntru, o rări cu mîncarea și, peste cîteva zile se îmbolnăvi și căzu de pe picioare. Moș Calistru, negru ca pămîntul de inimă rea și de supărare, porni să se roage, în legea lui, implorînd slava cerească să-i însănătoșească vaca numaidecît, căci, altminteri, e nevoie mare : nu are nici el rost să-și mai trăie zilele și să se tot închine. Vaca, însă, a gogit cît a gogit și, într-o dimineață a pierit, săraca !

— Doamne, doamne, — începu să se roage, cu crîncenă îndurerare, moș Calistru — mai bine decît să-mi ei vaca, moară șontorogul cel de măgar. Învie-mi, tată, vaca și moară măgarul !

Măgarul însă mai avea de trăit. Vaca nu ! Descumpănit cum era, moș Calistru, incredințat că viața din moartă nu se mai face, a alergat la niște vecini, nîște sărmani lingurari și ei ca și el, chemîndu-și-l ajute s-o îngroape.

— Oameni buni, — le ceru el sprijin. Mi-a pierit măgarul ! Dați-mi o mîna de ajutorință să-l sap groapa și să-l bag în pămînt !

— Nu-î măgar, e vacă ! au zis vecinii.

— Sigur ?

— Sigur !

— Și ce-î de făcut ? îi întrebă moș Calistru.

— Să ne plătești lucru ca pentru vacă, nu ca pentru măgar ! i-au pus condiții vecinii.

— Of, mare dumnezeule, suspină și zise moș Calistru. Eu gîndeam că dumitale, cel de sus, pe care te-am rugat atîta, le știu și le poți pe toate. Dar văd că pînă și niște bieți lingurari fac mai bine deosebire dintre un măgar și o vacă ! Adio, doamne ! Eu, fără vacă, cu dumneata nu mai stau la discuție de-acum încolo. Amin.

PUIUL DE URS

Trăia odată, undeva, sus în munții Rodnei, 'mpreună cu mama lui, un pui de urs mic, mic și care încă nu știa să meargă

Și totuși, tare ar mai fi vrut să se miște și el măcar de ici, colo !

Numai că, ce se întâmpla ! Filozof din naștere fiind după cum se socotea el, toată ziua sta tolănit și visa, se gîdea la foarte grele probleme

— Morrrr, moor ! mormăia el, ceea ce însemna odicăteala că se întreabă ce anume este viața și ce o fi moartea

— Imm, 'mm ! mîmia el, odică era cu gîndul la problema mîncării

Și astfel ursulețul nu îndrăznea să riște o schiță măcar un singur pas fără a fi mai înainte de asta pe deplin asigurat de legile care îndrumă umbletul de ici colo al urșilor. În privința asta, se întreba mereu

— Cu care labă să pornesc oare ? S-o iau înti cu dreapta de dinainte ? ! S-o pornesc cu laba stîngă, de dinapoi ? Ori cu amîndouă labele odată ? ! Hm ! ?

Se putea foarte bine ca ambele soluții să fie bune, dar cu care din ele să înceapă? Mă rog, multe probleme grele pentru un biet ursuleț.

Ștind și gândindu-se atita, cu cazna minții, nici nu-l mai aungea capul să filozofeze, pînă la capăt, adică să ajungă la o hotărîre. Necăjit cum era și, desperat, ceru într-o zi sfatul mamei sale Ursoaica, însă, trebuie spus că nu pricepea mai nimic din deșteptăciunile și din sprintenelile lui filozofice. Ațit numai, cunoștea perfect măcar ceea ce se poate ști cu privire la arta mersului.

De asta, ca o bună mamă ce era, se strădui de-îndată să pună capăt cugetărilor inutile ale odraslei sale.

— Tu, micul meu copil, cam bați cîmpul! îi zise ea, fără nici un ocol la mai taci din gură și șterge-o imediat afară din birlog! urmă ea o-i spune și a-porunci cu prefăcută asprime înainteee, marș!

Ursulețu se sperie puțin, dar se supuse și se urni din loc. Mai intii, cum se mișcă din loc, cum și luă un mic trîntai, pe urmă însă, se ridică, se hlobăni într-o parte și alta și se legănă, stăpinindu-se cu șovăirea într-o singură labă, dar foarte repede apoi se simți mai în siguranță, pomenindu-se, după aceea că face primii pași și că merge.

„Uite, se minună el în mintea lui puțină și zise, numai pentru sine ursulețul nostru. Uite, mămico, pășesc ca și cînd m-aș fi născut ca să merg!”

Și parcă nici nu-i venea a crede că era el, cu toate că, desigur, el era! Ațita numai că, ocupat numai și numai cu teoria filozofică, puțul de urs încă nu încercase, în chip practic, să umble pe picioare măcar cit de cit, altfel, de mult ar fi băgat de seamă că poate și el învăța să meorgă!

FLORICĂ DE LUMINĂ

Nu anul acesta !
Și nici anul trecut !
Nici cu cinci ani în urmă !
Cu mai mulți !

Să fi trecut ca la câteva sute de primăveri de-atunci !
De câteva sute de ori la rind au înflorit nevinovații
ghocei și brândușele, și viorelele, și ciuboțica-cu-
cului ! De câteva sute de ori în șir au tot venit pe la
noi, și s-au dus înapoi în țările calde, cocoarele și
cocoștii !

Și tot în atâtea rinduri și-au pus cerce la urechi
zarzării, cașii, cireșii, merii și perii, îmbrăcându se
fiecare cu bogate frunzeturi și împodobindu-și cren-
gile darnic, cu poame dulci, ispititoare.

È mult, așadar, de-atunci !

În vremea aceea, într-o surizătoare și veselă pri-
măvară, cam ca aceasta, desfatată de soare min-
gietor, de tarafuri de păsări cîntătoare și de boarea
subțire a vîntului ușor și șăgalnic, care odie holdele

de verzi și întinsele grine și alintă zulfii livezilor și pletele viilor — pe-atunci, trăia undeva într-un colț al țării o fetișcana zîmbitoare ca o floare de răsură și pe care o chema Draga.

Era încă mică, nici nu avea șapte ani împliniți și arăta cam puțintică la trup și cam slăbuță. Era însă frumușică și, mai ales, se dovedea tare cuminte și tare harnică. Toată ziua lucra cu tragere de inimă, ajutîndu-i pe bunicii ei la care stătea și care erau foarte înaintați în bătrînețile lor cărunte. Părinții fetișoarei muriseră omîndoi, tocmai cînd ea avea un an, așa încît, rămasă orfană și fără frați și surori și fără alte rude, Draga le purta ocum de grijă bun-cilor, stîndu-le la îndemină cu de toate. Ea mătura prin casă, ea aducea apă, ea mulgea vaca, ea pregătea de mincare, ea spăla, ea prășea, ea secera, ea se ducea la măcinîș la moară, ea le cocea pine, ea singură era nădejdea și stîlpul casei. Nu ar fi stat măcar o clipă locului să se odihnească, așa precum nu stă în loc apa Dunării!

Toată ziua muncea cît șapte.

Seara, în loc să se culce și să doarmă somn dulce, cum punea capul pe pernă și lîpea geană de seamă, cum începea să viseze. Visa astfel cîte și mai cîte mari orașe și mindre palate, cu clădiri înalte și ademenitoare, cu geamuri luminoase, dînd către străzi curate și drepte, împodobite cu straturi de ochioase flori și de verdeață, cu arbori în putere, rotați și umbroși, aliniați pe marginea trotuarelor, cu lume multă și plină de bună-voieșie, ieșită seara la plimbare, cu copii zburdalnici, care să se joace — visa bunătațuri felurite din care ar fi voit să guste, mă rog, multe și minunate lucruri treceau prin căpșorul ei toată noaptea

Azi așa, mine așa, într-o zi de toamnă, bunica fetei se îmbolnăvi greu și căzu la pat de suferință, fără speranță de însănătoșire. Nu trecu mult și bătrina închise ochii. Peste puțin, de amar și de inimă ea, de scirbă, cum s-ar zice, bunicul începu și el să tînjească și să se simtă din ce în ce mai rău. Slăbea mereu vîzînd cu ochii și abia putea duce la gura o ceașcă de apă.

Orice rare și scumpe bunătăți i-ar fi pus nepotica lui dinainte, degeaba, nici nu se atingeau de ele. De-un singur lucru îi era poftă.

— Dacă așa avea să mîncînc măcar o bucățică de limbă de greier, hotărît, m-aș face îndată sănătos! — a mărturisit fetei bătrînul.

Draga, inimoasă cum era, cum a auzit de dorința bunicului, cum a și plecat repede de-acasă, ducîndu-se să caute un greier.

Afară erau încă troiene de zăpadă, așa încît biata noastră copilă a trebuit să meargă cale lungă-lungă și 'greo, înfruntînd minia iernii și umblind aproape trei luni în șir pînă să dea de locuri unde era primăvară.

Odată ajunsă aci, frîntă de oboseală, precum era, se întinse jos, pe o pajiște cu iarbă și adormi. Visa iarăși orașe mari și palate, cînd, deodată, simtînd o înțepătură usturătoare în obraz, se trezi „cît ai zice pește”. Ființa care o mușcase era o gîngană slabă de greier flamînd, care zdrăngănea acum liniștit dintr-o scripcă. Draga dădu să pună mina pe el numai decît, dar și-o retrase imediat, în aceeași clipă. Mai cu agerime decît ea, din iarbă căscă gura un șorpe fioros, gros cît mina și lung de trei metri, și core făcu o dată hop! și înșfacă greierul de-o aripă. Draga fugi de pe pajiște și prinse să plîngă, căutînd alt greier.

Între acestea, gingania care mai înainte o ciupise pe față de obraz, se zbătea să scape din gura șarpelei și se ruga de el, zicându-i :

— Frote cu tine mă fac, numai lasă mă cu viață !

— Dacă nu vrei să-țiiei rămas bun de la viață —
! amenință șarpele — jură aici că ai să faci tot
ce-am să-ți spun eu !

— Ce să fac ? întrebă slabătura de greier

— Sa-mi spui drept și odevărat așa, urmă șarpele
de la atâtea vietuitoare cîte s pe față pămîntului și
de la care ai avut ocazia să sugi, al cui singe socoți
că e cel mai dulce ?

— Îți spun ! topăi greierul bucuros. Chiar acum îți
spun. Iacă-ți spun ! mai zise el, în vreme ce șarpele
îi dădu drumul de aripa de care-l ținuse.

— Bine, te-ascult, zise șarpele.

Greierul își mai trase suflarea, se oșeză alături
pe creanga unui corcoduș și începu să istorisească :

— Păi, eu cunosc, frate, și ce gust anume are
singele și la oaie, și la vită, și la capră, la iepure
la cal, însă cel mai dulce și mai dulce, că doar
m-am înfruptat din el ceva mai înainte de-a te întâlni
pe tine, cel mai dulce este.

Nu-și isprăvi vorba că, din spatele lui de pe altă
creangă a corcodușului, unde stătuse și auzise totul
o rîndunică se repezi cu ciocul la gura lui căscată
și hîrștă ! îi smulse limba, zburînd apoi cu ea în plisc
cît colo.

Șarpele, de jos, din iarbă, unde se întindea la
soare, nic nu băgă de seamă.

Ei spui o dată sau nu spui ? se uită el și
întrebă pe greier

Greierul însă începu să lacrimeze și să se vaiete,
arătînd spre rîndunica cea care-i tăiase limba

— Aha, pricep, zise minios șarpele Ahaa, va să zică ea, iavi-o-ar glonte! Lasă, gospodino, câte-ajung eu din urmă!

Și se porni țiriș-țiriș prin iarbă după dinso Rîndunica, însă, cauta și urma în văzduh. Mai prinde-i coada, dacă poți!

— Mi-ai scăpat de astă dată, gospodino, zise șarpele, dar lasă că tot acum mă duc direct la cuibul tău și te sucesc gîtul la toți puișorii ciți ai!

Și iarăși țiriș-țiriș, o luă mai departe într-acolo. Acolo, rîndunica tocmai sta de vorbă cu Draga noastră, întrebînd-o ce anume are pe suflet de se jelește atît de tare și-i curg în șiraguri lacrimile pe obraz.

— Uite ce mare necaz am eu! dădu să se destăinuie Draga, nelezînd cu palma puii rîndunicii care stăteau într-un cuib înghebat jos, pe pămînt, lângă o tufă de cătină.

În clipa aceea, nu departe, se auzi fișșș-fișșș! prin iarbă și rîndunica întoarse capul.

— Vai, tresări aceasta și zise. Uite, vine șarpe e să-mi omoare puii. Ce să mă fac?

Draga nu se pierdu de astă dată cu firea.

— Fii pe pace, sunoară, îi zise ea rîndunicii. Uite am să ți-i scap eu, îi pun pe toți în poală și plecăm de-acîi! Dacă vrei, poți să vii acasă la bunicul și-t faci acolo alt cuib sus, sub streșina casei, să nu mai fie în stare să se urce acolo nimeni.

— Atunci, hai și-om merge!

Draga luă puii în poală și astfel pămîră amîndouă, oprîndu-se ceva mai departe, să vadă ce-o să facă șarpele.

Acesta, cînd ajunsese la cuib și îl văzu gol-goluț, simți că, de supărare, plesnește fierea în el, otrăvind-l cu totul.

Rîndunica și Draga nu se sinchisiră însă de loc de soarta șarpelui, ci își văzură în continuare de drum.

Nu meraseră mult cînd, încălecat pe-un fir de sulfină, în fața lor, mut pentru totdeauna și bizînd mereu numai din buze, se arătă greierele.

— Stai, sunoară, zise Draga către rîndunica, oprind-o, stai, să-î smulg limba.

Și-î istorisî dorința bunicului.

— Păi limba i-am tăiat-o eu, copilă, o vesti rîndunica, tocmai cînd voia dumnealui să-î spună șarpelui că cel mai dulce singe e cel de om !

Și desfăcînd aripa dreaptă, i-a arătat limba greierului pe care plănuia s-o dea de mincare la puî, dar pe care ocum i-o dăruî fetei.

După aceea, nu mai întîrziară cituși de puțin și, bucuroase amîndouă cum numai ele erau pe lume, porniră la drum, și cu limba greierului și cu puî de rîndunică, spre casa bunicului. Ajunse în sfîrșit, aici, mare fu întristarea fetei, cînd află că bunicul murise.

A plîns ea o zi, două, în timp ce-î ajuta rîndunica să-î clădească cuib trainic, sus, sub streășina casei, a plîns și-o treia zi, plămădînd cu lacrimi lutul din care se zidea astfel cîrbul, cînd, o dată cu seara, numai ce-o auzi Draga pe rîndunică.

— Știi ce ? începu astfel rîndunica s-o sfătuiască. Cu cî-te devreme în seara asta. Cînd ai să dormi bine-bine ai să visezi ceva strășnic, care o să-ți bucure inima și are să-ți alunge toate supărările !

Într-adevăr, fetișoara noastră se culcă, adormi și pe urmă începu să viseze. Se făcea astfel că, drept în cornul casei bunicului, lingă prispă, parcă se afla, proaspăt înflorită, o prea frumoasă și fermecată florica de lumină care scînteia mai ceva ca aurul,

de-ți lua ochii. Cu cât te uita la ea, cu atât parcă îți era și mai dragă ! Nu era nevoie să privești la ea mai mult decît o secundă în aceeași clipă tot ceea ce gindeai ți se împlinea pe dată. Voleai bani, aveai bani gîrlă, să-î învîrți cu lopota ! Doreai case, case aveai, doreai sănătate, fericire, mincare, băutură, jocuri, veselie ? Aveai după cum poșteai, la iuteală, case, sănătate, fericire, mincare, băutură, jocuri, veselie. Moarte cuiva de 1-ai fi dorit, de moarte avea parte.

Tot gîndindu-se așa prin vis ce anume ar vrea să se îplinească, fetișoara parcă se trezi. Afară era ziua mare ! leși repezător din casă, și, lipa-lipa, se duse drept în cornul prispiei. Aici, cu totul și cu totul ca în vis, strălucind mai ceva decît soarele, înflorise proaspăt prea frumoasa și mult năzuita floricică de lumină. Văzînd astfel și privind cu ochii încărcăți de umire la minunata floricică, fata se sperie de bucurie și se gîndi în sineo ei zicîndu-și cu negrăită teamă : „Vai, ce-ar fi dacă floricica asta ar zbură de-aici ?”

Abia își termină gîndul pînă la capăt, că floricica de lumină zbură, topindu-se și dispărînd în adîncul nevăzut al văzduhului.

Na, uități-vă, cam osto a fost trista mea poveste ! Dar nu plîngeți și nu vă pară rău, fiindcă nu-i adevărat, Draga noastră încă doarme ! Doarme sărăcuța și visează ! Visează floricica de lumină, și îl visează, asemenea, și pe bunicul pe care floricica o să-l învie, în timp ce rîndunica acolo, sus, sub streșina casei, la fereastră, stă și păzește și îi veghează somnul.

Așadar, să n-o trezim ! Să avem răbdare, că se va deștepta ea singură. Atunci abia o să vedem ce anume o să dorească Draga de la prea frumoasa floricică de lumină !

LECȚIA DE ARITMETICĂ

De mult, în urmă cu vrea treizec-patruzeci de ani, cînd părinții noștri de astăzi abia se nășteau și veneau pe lume, undeva, departe de orașul în care trăim noi acum, tocmai sus, în creierii munților era un sătuc izolat de lume și singuratic, în care nici cei tineri, nici cei bătrini habar n-aveau să scrie și să citească. Nu mai spun că, mai ales a socotit, la adunare și la scădere, la înmulțire și la împărțire nu se pricepeau chiar nimeni-nimeni.

Satul acela mic-mic se numea Pustoaia, iar locuitorii lui își ziceau ei între ei, și-așa le spuneau și alți, pustoeni. Acu, într-o seară, un pustoiian dintre aceștia, un bărbat ca de cincizeci de ani, sărac, cum era, și necajit, batu la poarta unui vecin cam de-o seamă cu el și-i zise :

- Bună seară, gospodarule !
- Bună seara, vecine, răspunse celălalt

Vorb-ră ei ce vorbiră, ba de una, ba de alta, pînă cînd cel dintîi îi spuse celui de-al doilea la ce anume a venit

– Uite ce, gospodarule, începu el să-l roage. N ai putea să mă împrumuți cu niște bani ?

– Ciți anume îți trebuie, vecine ?

– Cincizeci de lei, gospodarule.

– Și când crezi c-ai să mi-i dai înapoi ?

– Mîine, nu, dar poimîine seara, da !

– Bun, făcu celălalt, învîindu-se. Mă duc în casă și-ți aduc banii cu plăcere.

Într-adevar, omul nostru se duse și se întoarse repede, înmînîndu-i vecinului 50 de lei. Erau două hirtii bătute de 25 de lei fiecare, pe care cel cu necazul le privi atent, le îndoi cu grijă și le puse binîșor în buzunar, după care îi mulțumi și plecă bucuros acasă. Peste exact două zile, ținîndu-se de cuvînt, vecinul veni și bătu din nou la poarta binefăcătorului său.

– Ce este, vecine ? îl întrebă gazda

– Ce să fie, gospodarule ? Uite, ți-am adus dator. Ține banii.

Și îi dădu o singură hirtie bătută, de 50 de lei. Cel cu facerea de bine privi lung la hirtie, o întoarse ba pe o față, ba pe alta, se scîrpină la ureche și după puțină șovăială, zise

– Dragă vecine, nu te supăra. Eu dumitale ți-am dat două hirtii, nu ?

– Da, dovă, gospodarule. Recunosc.

– Dacă recunoști, apoi bagă bine de seamă două ți am împrumutat, două te rog să mi dai îndărăt. Înțelegi ?

– Înțeleg, înțeleg, se zăpăci puțin vecinul. Dar pricepe și dumneata că hirtia asta pe care ți o dau acum înapoi e de 50 de lei. Este ?

Este, draga vecine, însă e numai una singură, bagă de seamă.

– Și ce dacă-i numai una ? Nu i tot atîta ?



— Nu-i, fiindcă eu, dacă ți-am dat două hirtii, două vreau să capăt în loc. Scurt și-am terminat povestea !

— Mi se pare că te cam superi degeaba, gospodarule, zise cel dintii.

— Care degeaba, vecine ? Și cum să nu-mi ies din fire, cind eu ți-am dat două, iar dumneata vii, colea, numai cu una ?

Una de-a mea nu-i cit două de-a dumitale ?

— Vai de mine, se infurie celălalt. Cum să fie una egală cu două ? Nu se poate !

— Ba se poate !

— Ba nu se poate !

Și tot așa, unul o vorbă, celălalt alta, primul pustoian că el are dreptate, al doilea că el, începură a se împunge cu cuvintele, porniră a se întărta unul pe altu, apucară a se ciondăni și ajunseră la ceartă și la cruntă bătaie, adunind în jurul lor tot satul Pustoaia care de care voind să-i împace.

Cei doi gospodari din creierul munților însă nu și nu și nu ! Se sfădiră toată noaptea și-și cărară unul la altul palme, ghionturi, pumni și scatoalce cu nemiluita, or a doua zi, sleiți de puteri și asudați și învinețiți la față, zgrițați pe obrazuri și murdari de praf, ca unii care se trîntiseră pe jos, în fața porții, rușindu-și hainele de pe ei, ce să mai facă ? Sus, aproape de vîrful muntelui, într-un bordei sărman trăia de unu singur, ca și cucul, un foarte bătrîn pădurar care, în afară că era cel mai în vîrstă om din Pustoaia, avea fama că e și cel mai mare înțelept, deși nici el, bietul, nu avea dram de știință de carte.

Așa stînd lucrurile, cei doi gospodari se hotărîră să meargă la el, să-i ceară povață. Zis și făcut ! Urcară muntele amindoi, însoțiți din urma lor, cu cîrdul de aproape toți cei vreo 60-70 de barbați, făcări și fete

și copii citi numără tot întreg sâtucul Pustoaia și
ajunși la bordei, îi spuseră bătrînului care le era
păsul. Moșneagul luă încetinel hîrtia cea de 50 de
lei, o cercetă pe îndelete cu ochii, se mai chibzui
cît se mai chibzui în legea și în șinea lui, smulgîndu-și
de prea multă sforțare de minte, cîtiva peri din barba
albă ca omătul și, în sfîrșit, le zise celor doi cu banii.

— Uite, oameni buni, care-î treaba. Hîrtia asta de
50 de lei rămîne la mine. În locul ei mai adăugă el,
scotîndu-se în fundul chimirului, poftim tu de
colo, ai aici două hîrtii a câte 25 de lei fiecare.

— Ce să fac eu cu ele, bătrîne? se codi acesta
din urmă văzînd banii.

Moșul zîmbi și zise:

— Faci sacoteala așa cum spune aritmetica: două
hîrtii ți-a dat gospodarul acesta aci de față?

— Două-două, adevări cel cu pricina. Două a
cîte 25.

— Două a cîte 25 ți se cuvin îndărăt, mai zise el.
E bine?

— Foarte bine, foarte bine, răspunseră fericiți, n-
tr-un singur glas cei doi pustoieni, apîcîndu-se pînă
la pămînt și mulțumindu-i bătrînului pentru dreapta
lui judecată.

Coborau, cu tot cîrdul de lume, la ei în sâtuc, in-
dărăt, cînd, cei ce primise banii la loc, găsî cu care
să spună, cu admirație:

— Grozav de deștept om, moșneagul ăsta, vecrîne,
nu?

Foarte deștept, gospodarele, întări deîndată, ce-
lalalt. Știe aritmetică, nu jucărie!

CUCULEASA ȘI COTOIUL

Într-o primăvară dulce, cu cer curat, albastru și cu soare cald și arzător care privea cu bucurie în jos, pe întinsoarea pământului, văzînd cum scoote colț verde iarba, cum plesnesc mugurii copacilor și cum, rînd pe rînd, apoi, înfloresc clopoștii și se îmbracă în puț mișșorii de salcie, undeva, într-o pădure bătrînă de fagi groși cît omul, izbucni, dis-de-dîmîneată, un glas răspicat, vesel și chemător

— Cu-cu ! Cu-cu !

Era o posăre pestriță, cam plumburie la culoare, mai ales pe cap, pe spate și pe aripi și avea o coadă pistruiată și lată, pe care și-o tot restira și și-o îndrepta cu fudurie în sus. În vremea aceasta, gușa cîntătoare, mai albicioasă decît restul celorlalte pene, se umfla și pliscul i se deschidea, pornînd să nu mai tacă și să tot cînte, cu vîloșie, spunîndu-și singură numele celui pe care îl imbia

— Cu-cu ! Cu-cu !

Cei care de jos, de unde se nimerise să fie, se uita cu mirare la o asemenea neastimpărată zburătoare, neputînd în mintea lui să priceapă de ce e atît de nebunatică, de ce tot bate din aripi şi se tot mută mereu de pe o creangă pe alta şi cîntă într-una fericită, era un cotoi negru de motan. Mustăcios, cum arăta, negru şi slab şi jigănt la trup, de parcă nu se hrănea cu nimic altceva decît cu ciupercă fripte, îşi dădu seama, în cele din urmă, că bucuroasa cîntăreaţă era o cuculeasă care cînta cu atîta foc.

— Mîu, mîrlau, mîu,

Să te-nfulec vreau !

mieună, rupt de foame, cum era, mişorul cel negru ca smoala, gîndindu-se în sinea lui ce anume ar trebui să facă şi să dreagă spre a pune cît mai repede ghiera pe sprîncară

Aceasta însă se urcase acum tocmai în vîrfurile unui cireş sălbatic şi ciugulea ceva cu lăcomie, pe semne nişte omizi din cele îngheboşate şi păroase care se tirau sus, pe crengi, cu plan să mănînce din frunzele abia ivite, verzi şi proaspete. După ce se sătură îşi sterse ciocul şi reluă din nou cîntorea :

— Cu-cu ! Cu-cu !

Şi, filifi, scurt din aripi, luîndu-şi zborul şi pierzîndu-se în împărăţia pădurii de laşi.

Mişorul cel negru, incirlicat de foame, precum se înfăţişa, fiindcă de vreo două săptămîni fusese fugărit de-oasă, de la stăpînii lui cărora le furase şi le mîncase hoteşte nişte puşori de găină abia scoşi din găoace, cotoiul nostru cel tîlhar se aşeză la pîndă. Şi stătu el aşa la pîndă o zi, tot bătîndu şi capul cu fel de fel de planuri, mai spionă pădurea încă vreo alte două-trei zile, pînă cînd, într-o bîndă şi surizatoare amiază de la începutul lunii lui mai, cuculeasa se abotu iarăşi în cireşul cel sălbatic. Acesta,



între timp, își desfăcuse în voie frunzele și era nins de albul scripitor al florilor sale fine, delicate și într-ar-pate care împodobeau ca pe un mire al codrului verde.

Păsărea cea pestră se agăța pe o crenguță mlăd oasă și pârâ să se dea huța, cîntînd cu glas drăgostos și strîgîndu și astfel tovarășul ei de petrecere
— Cu-cu ! Cu-cu !

Motănușul albastru și aștepta ! Ieși grabnic din ascunziș, făcu un salt îndrîjit înainte și oprindu-se sub poala cireșului din care fulguiau arar fragede petale ca de argint, zise cuculesei, miorlăind, așa

— Miau miorlău, miau !

Cu tine a vorbi, zău, vreau !

Cuculeasa însă îi răspunse și-l întrebă cu uimire :

— Cu-cu, cu-cu, mări mișoi,

Ce-avem a vorbi noi doi ?

Mișoiul, ce să zică ? Începu s-o lingusească, zîcîndu-i rugător :

— Miau, miorlău, bre glas frumos

Ce să-ți spun ? Tu sus, eu jos !

Hai mai bine, surioară,

Vino jos și te coboară !

Drăgălașa cuculeasă, bănuind cam ce-ar aștepta-o jos, îi întoarse vorbele

— Cu-cu, cu-cu, motirlane,

Mă se pare că ți-e foame

Și-ai dor acum, nene,

Să mă-nghiți cu tot cu pene !

Pisoiul cel hoinar dădu din coadă, semn că nu-i adevărat, și prinse a-i zice :

— Miau, miorlău, pasăre dragă

Eu nu-ți spun vorbe de șagă.

Jur pe neamul cotoiesc

Că-î ordin împărătesc.

De la moș Martin al nostru,
Care e și crăiul vostru
Că de d' mineată-ncoace
În tot codrul este pace !
Nu i tocmeală, este lege
Dă-te jos și mă-nțelege.
Că de-acum pină la moarte
Amindoi avem o soarte -
Tu-mi ești soră, eu ți-s frate,
Vino jos, și, sănătate !

Auzindu-i cum turuie, pasărea cea frumoasă, plum-
burie, se prefăcea că-și răstiră coada stropită cu
pistru albi și fără să se uite măcar cit de cit la mîi,
zise cu voce răgușită

— Cucu-cucu, ce-mi spui tu,
Eu 'ntii, oud, acu !

Și, ca și pină atunci, își lungi gîtul și privi undeva,
departe. Motrlanul se supără și încercă s-o doje-
nească, chipurile, frățește, luînd-o la întrebări :

Miau, miorlau, tu soră cucă
Minte ai, ori ești năucă ?
Nu e rău să fii prudentă,
Dar, te rog, fii mai atentă,
Că s doar frote-tău, sâracul !
Unde te tot uiți la dracul ? !

Atunci cucă, așa, ca să se descotorosească odată
de cotorul fugar și să-l învețe astfel minte găs, tocmai
nimerită clipa în care avea cum să i ardă o păcăleală
și-i zise :

— Cucu, cucu, frățioare
la mă uit cum, pe cărare,
Cu cu, cu cu, cu-cu, cu-cu,
Văd venînd, ca vâlătucu,
Legănîndu-se puțin,
Împaratul Moș Martin !

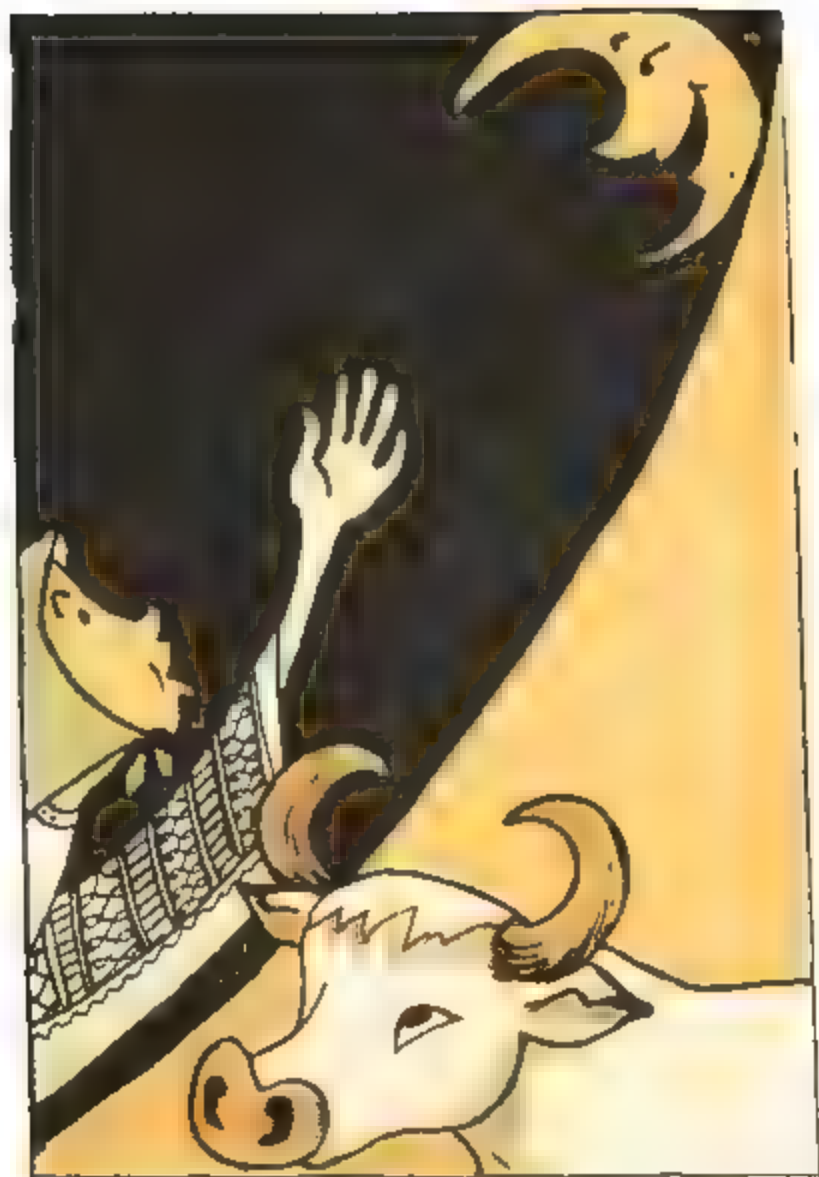
Cotoiul cel negru ca smoala, cînd auzi de una ca asta, nu mai avu cînd să indruga măcar o singură vorbuliță, că o și zbughi din loc, afundîndu-se în adîncul pădurii de fagi și făcîndu-se nevăzut.

Pe cărarea din preajma cireșului împodobit în altă floare nu e însă nici pomeneală de vreun urs. Ero, pretutîndeni, liniște și pace, era o dulce primăvară pe pămînt și în albastrul văzduhului, pădurea era verde, cireșul troienit de floare, iar cuculeasa, liberă și fericită, începu, cu glas cîntător, să-și strige tovarășul ei de viață, zicînd răspicat și vesel

— Cu-cu ! Cu-cu !

VACA

La începutul tuturor începuturilor ş , mai ales, nu tare mult după aceea, cînd oamenii de la noi din sat au început să-şi ridice fiecare, după puterea şi priceperea lui, cite o colibă sau cite un bordei în care să se adăpostească, iar mai pe urmă, cînd au început să-şi clădească ba unul, ba altul, şi cite o casă mai acătări, nu erau pe faţa pămîntului chiar atîtea animale şi alte făcătoare de seamă, atîtea di-hăni ori jigăni cite-s în zilele noastre. După cum nu existau nici clădiri mai de isprava într-atît de multe şi dé încăpătoare, precum sînt astăzi. Cei dinţi trăitori pe meleagurile de atunci unde se află acum satul nostru culegeau mere şi pere păturate de prin copaci, unde creşteau în sălbătăcie, din cînd în cînd, se duceau la vînătoare cu praştia sau cu arcul, iar mai pe urmă au prins să pască oile şi să le taie pentru pastramă, au început să-şi are pămîntul şi să l cultive, îmbrăcîndu-l cu roade şi, mă rog, altfel le era munca şi felul de viaţă.



Aşa, de pildă, spune povestea veche, că pe atunci erau roşuri după roşuri de albine, erau peşti de toate mamele n fiecare din apele cele curgătoare şi în toate locurile, erau sumedenii de pasări şi fiare prin păduri şi pe cimpuri, creştea iarba şi florile înfloreau, - în fine de mai toate aveau, cum aveau, la îndemina lor oamenii din partea locurilor mele. Nu le lipsea, dintre dobitoacele curţii, nici măcar cîinele care ziua îl însoţea la vinătoare şi, care, la vremea nopţii, le pozează casele şi avutul.

Şi totuşi era ceva de care straşnic mai duceau lipsă sărmanii de ei. Le-ar fi fost astfel de mare folos dacă, aşa, ca să mai indulcească, cel puţin câteodată, gura copiilor, ar fi avut pe lângă casă cîte o mîtahoară de animală bună de lapte. Nu aveau, însă, nici măcar una singură care să le fie de sîmîntă.

Aşa az, aşa mine, într-un rînd, se zice că o băbărie de fată care nu se mai mărta săraca, şi care n-avea somn nici zi nici noapte, cîcă zgîindu-se într-o seară la lună ar fi văzut pe talgerul de aur al acesteia, ceva care aducea cumva la chip cu oara, dar care era mult mai mare şi mai poznită la înfăţişare. Ba, se mai păruse că ar fi observat tot acolo, în lună, cum ovina aceea, care nu era de loc oare, şi, o pătează singură puu, nişte fiinţe mult mai mari decît miei şi chiar decît cîrlani. În plus, mă pretindea băbăria, că, supărindu-se lighioara aceea, nu se ştie de ce, a croit odată cu piciorul în cîrlanul care-i suga din uger. Acesta din urmă, smucindu-se de a cîmpului din care tocmai băuse fără să se mîsature, a âsat din gură ţiţa plină, iar din ea, deodată, a ţişnit un pîrîu uriaş de lapte, improşcînd cu ei tot cerul întuit cu galbene stele.

Adevărat sau nu, oamenii de atunci de pe la noi au intrat la idee şi s-au gîndit cu toţii că asemenea

nemo inchipu tă salbatoacune pe care s-o imban
zească și pe care apoi s-o mulgă, cit i-or tine puterile,
cei puțin de trei ori pe zi, nu le-ar strica n-ai ior, ci,
dimpotrivă, i-ar scoate din destule incurcături. Dar,
cum sa coboare ei jos, pe pământ, in satul nostru de
pe malul Boșeului, o astfel de nazdrăvană fabrică
rie de iapte? S-au sucit, s-au invirtit, s-au sfătuit și
ce-au hotărît? Au tăiat, intr-o iarna, vreo citeva sute
de hectare de pădure, au clădorit toată emnăria
intr-o singura grămadă, iar in primăvară i-au pus
toc să ardă. Toți își dădeau acum cu presupusul,
stind in jurul focului, ca, din pricina fumului care
sigur o să ajungă de la noi din sat drept in lună,
cornuta aceea de acolo o să ametească de cap. O
să i se împăienjenească vederile ochilor are să se
pot cnească de pe picioare și intr-o bună noapte cu
lună plină, mare lucru de n-o să cadă din cer exact
pe toloaca din mijlocul Albei noastre.

Socoteala lor n-a fost de loc proastă! Ardea in
vivătaie, de două săptămîni in șir, tot codrul Flo-
raului, tăiat de cu iarnă, era spre sfirșitul lunii mai,
de plouat plouase berechet și iarba crescuse înaltă
și deasă cit cînepa, așa încit, poate și tare dornică
ori polticoasă de-o pașune mănoasă ca aceea, in-
tr-un miez de noapte, îndată după cîntatul cocoșilor,
luna s-a ocoperit cam pe-un sfert cu un nor gros
de fum și, nu se știe cum, deodată, de-acolo, din
înlătul bolții cerești, s-a auzit ceva cum pîrîie, s-a
desprins o orătore cu două coarne, cu patru picioare
și cu coadă și cu un uger mare cit o căcuță ciobă-
nească, din care țirna, prin patru guigule, o minu-
nată ticoare albă. Și venea și tot venea in jos, in-
virtindu se in aer și a tot coborit așa, intr-una, ca
o năluca, preț co la șapte-opt ceasuri, pînă cînd,
apropiindu-se și mai și de satul nostru, albenii și-au

dat toți seama bucuroși că ființa aceea era chiar cea pe care și-o doreau ei de-atita amar de timp și care avea să le fie la toți de samința. Era o vacă Ater zind, tehuie de cap, săraca nu chiar pe to oacă, ci aiatură, în gradina lui Gheorghe al lui Vasile lui Ion Harabă, cel care avea stini de-a dreapta Prutului, vaca s-a lovit, în cădere, de hatul înalt ce depășea lucerna gospodarului de cea a vecinului său Pătăchioa a Pălindu-se, cum venea ea așa de la prea mare altitudine, cu botul înainte, de razor, i-au și sărit din gură dinți din fața, pricină pentru care, de-atunci incoace, absolut toate vacile din sat de la noi nu au decit un singur rind de dantură, la fel ca și strămoașa lor, cea picată din lună.

Uitam să mai povestesc și faptul important că pe cind respectiva lunară vacă se prăbușea înspre pământ, toți cinișii din Alba noastră au pierit de groază. Numai o jovră de cățelandră de-a lui Pătăchioala, care nu se știe ce urgentă și secretă treabă avea tocmai atunci la hatul cu lucernă, atunci cind s-a bufnit de pământ Marțolea, văzind cum se bușește cumplit bovina, a umflat-o ca pe o smintită risul. A ris, a ris cu hohote nebune căteaua, văzind întimplarea aceasta, a ris pînă i s-a spintecat pînă la urechi gura. Din cauza aceasta, e limpede lucru că tot de-atunci incoace, toți cinișii din sat de la noi și din juru lui, sînt cu gura dezbinată.

O MINCIUNĂ GOGONATĂ

Demult, demultisor, cind eram și eu tinerel ca o brîndușă, hopa mă pomenesc, într-o bună zi, cu o mare minciună în gură ! Și, zău, nici măcar un sfertuleț de cuvînt nu era adevărat dintr-însa. Fiindcă, iacătă cum s-a întimplat povestea

Tocmai trebuia să mă nasc, s-ajung și eu băiețel frumos ca rupe din soare, cind așa, dintr-o dată, mamei mele i-a venit poftă de friptură de vrabie.

— Dacă nu mănînc friptură de vrabie, a prins să plîngă în hohote și a început să se jelească mama, gata-i ! Mor !

Eu, cind am auzit de una ca asta, îndata mare s-a zgîrcit pielea pe mine și am plesnit de frică.

„Ce-am să fac eu, săracul de mine, singur-singurel, fără mamă pe lume ?” am apucat a-mi zice și a mă întreba.

De asta, am început a-mi frămînta mintea, gîndindu-mă și tot răzgîndindu-mă, tot chinuindu-mă și căutînd o ieșire.

— Oare unde s-o găsi friptură de vrabie ?



Și fiindcă nimeni nu mi da nici un fel de deslușire, ce m-am hotorît ?

Hai să mă duc să caut ! am zis

Și uite așa, am pornit, fără pic de întârziere, la drum lung și greu. Merg eu cit merg și orăși merg și după o îndelungă vreme, gata ajung, în sfârșit, într-o padure. Aici, cum am ajuns și cum am intrat puținel mai în adâncul codrului verde, cum am zărit, undeva, pe-o creangă de brad, o vrabie. Nici una, nici două, m-am și repezit vitejește după dînsa cu fugă

Și fug eu, și fug, și fug, de mi scapără călcile, dar degebuța vrabia, uite că o săgeată, cînd să pun mîna pe ea, a lăcut țuști ! și s-a băgat într-o scorbură de copac. Eu, fără să mai stau mult pe gînduri, mă și reped, mă cîțăr și mă urc în copac. Dau să vir mîna în gura ocea de scorbură, vîd că nu incupe mîna ! Atunci ce să fac ? Încerc cu piciorul, nu incupe nici el ! Vir copul, capul incupe !

În sfârșit, fac ce fac acolo, pînd vrabia, o tai, o opăresc, o jumulesc, fac focul, o pîriesc, pregătesc din ea o friptură rumenă și dau să plec de unde-am venit les repede din pădure, apuc pe drum și mă îndrept fuga spre casă.

Merg, merg așa iarăși cit merg, cînd, deodată, îmi dau seama că sînt fără cap.

- Ce mă fac eu acum fără cap ? am stat și m-am întrebat. Și cum am să-l scot din scorbură, cînd el bostonul, abia a intrat acolo ?

Nu pierd însă timpul și mă duc repede undeva pe aproape, la un moș al meu, să-mi împrumut un topor

- Nu ți dau nimic, nepoate, o grăit el cînd a auzit cum stă treaba. Toporului meu, cînd taie, i cad dinți !

Ce să fac eu ?

— Ți-l aduc înapoi, moșule, cu toți dinții puși, la loc în gură ! îi spun eu cu lacrimi în ochi.

În fine, după multă rugămintă, mi-a dat toporul. L-am nșfăcat de coadă și m-am întors iarăși spre pădurea de unde obia plecasem.

Pe drum, cum mergeam eu așa, m-a apucat foamea. Am stat și-am mîncat cîțwa bolovani, vreo două cioate și vreo trei stoguri de frunze, de parcă: parcă am mai prins la inima. După aceea, sătul cum eram, dar sprinten, cum încă rămăsesem, m-am urcat în copac.

Ajunș sus, la scorbura cu pricina, am tras și am făcut odată harțu ! cu toporul, de-au sărit așchii, s-a lărgit gura scorburii și am scos capul teafăr afară. Atît numai că toporul, cînd am izbit cu el, s-a înfipt în copac și nu mai voia de loc să iasă. Trag eu cu tărie de coadă, trag, cînd colo, alunec și, huițuindu-l cod jos eu și toporul, din care, rupîndu-se în bucăți, se fac două topoare și-o toporișcă.

Cum să mă descurc eu acum ? mă întreb.

Și deodată, îmi vine o idee. Iau un topor și-l ozyîn după o tufă. Îi iau pe-al doilea și i-l duc îndărăt lui moșu-meu, să nu am vorbă cu el. Iau pe urmă toporișca și o păstrez de sămință, pentru mine.

Pe urmă, întînd bărbătește pasul înapoi înspre casă cu friptura de vrabie, bucuros că soarele în amiaza mare.

Și, iacă așa, cum mă vedeți azi, de-atunci încoace, sînt om cu cap și cu toporișcă. Cu toporișca aceea am cioplit într-un lemn și am făcut din el un scaun. De asta, nu numai că-s om, dar pot spune chiar că sînt om cu scaun la cap ! Și, uite-așa-i povestea.

Mitică,

Nu pitică,

Gogonată,

Sprincenată,

Și de loc adevărată !

ȘI UNA ADEVĂRATĂ

Acu', într-o duminică, nu cu mult înaintea amiezii, ne adunaserăm noi în de noi, împreună, mai mulți copii de prin vecini. Eram cu toții strinși roată într-un fund de grădină, mai la umbră și la răcoare, fiindcă ne aflam în toatul verii și soarele înfierbînta cu tărie și, deși stam așa laolaltă, nu ședeam nici pe gratis și nici pe datorie.

Ne frămîntam în fel și chip limba și mintea căzîndu-ne să impușcăm măcar ceva-ceva mai deosebit și mai aparte, dacă nu chiar vreo poveste cu ochi și cu sprîncene și cu moț, cel puțin cite-o mică minciună cu coadă.

Eram convinși că, pînă în cele din urmă tot istorii sîndu-ne unii altora cite și mai cite păcăleli, cite și mai cite trăsniți ce ne umblau prin scăriile pe la fiecare, trebuia să se găsească vreunul printre noi mai breoz, care să merite să fie ales și declarat tatăl minciunășilor

Cum ne tot ghionteam și ne dam astfel indemnare, deodată, un băiețel mai sprinten la gura ncepu să turuie, făcându-ne sic ! sic ! în ciudă, și fălindu se că noi, ceilalți, nu simtem în stare nici unui să repetăm, fără greșcoală, ceea ce spunea el

— la mai zi cum ai mai zis ! se rugă careva de el.

Băiețașul îi dădu drumul din nou, prinzind să spună repede :

— Vine stircul de la baltă cu cinci stirciogăței loolaltă : stirc, stirciogățel, mai destirciogățește-te nițel !

Nu putea nimeni să rostească la fel ca el cuvintele, ni se încălcea și ni se impleticea limba în gură. Ei, însă, nu se da bătut. Ridea și zicea așa mai departe :

— Bogdaprostea cea de-aseară, hai s-o desbogdaprostim în-e-seară !

Atunci altcineva dintre noi mai găsi de cuvință să spună și el una și zise :

— De gospodărit m-am gospodărit, dar de desgospodărit nu mă pot desgospodări !

Dar una și mai și, parcă, zise altcineva

— Purceaua cu botul gros, pămîntul întreg l-a ros, dar nu l-a ros chiar de tot, c-a făcut purceaua bot și-a rămas e-un nas de-an cot !

Și-apoi, încă una așa -

— Ceapă albă ncepătoare, puțină pitrocitoare pu, de pricinicitoare

Și, în sfîrșit, tot el

— Unui timplar, din întîmplare, i s-a întîmplat o întîmplare întîmplătoare. Alt timplar, auzind de întîmplarea întîmplătoare întîmplată timplărilor din întîmplare, la timplare, s-a dus și s-a lovit timplă-n timplă cu timplărilor careia i s-a întîmplat din întîmplare o întîmplare întîmplătoare !

Asta parcă-parcă mai mergea, ne da puțin curaj. Așa se făcea că o fetiță subțirică, cu ochi câprui, rotunzi și cu nasul în vînt, se ambiționa și ne spuse următoarea șotie, auzită nu știu de unde și de la cine :

- Tata nostru în podul vostru ține porcul de căpăstru, care este-n cer, n-a mincat de-alaltăieri. Fie voia ta, că nici miine n-o minca, lemne-mpietcite, picioare pirlite, cuște tocite, guri hămesite !

- Nu-î frumoasă, zise unul care era în grupa a doua la grădiniță. Eu știu una așa .

- Bună ziua, cocostirc !

N-ai văzut pe mama-n tirg ?

- Am văzut-o la Tecuci,

Cumpăra niște papuci.

Nu ne-a plăcut nici asta, prea o cunoșteam cu toți. Dar, fiindcă tot ne întăritosem, mi-am luat și eu îndrăzneala și i-am rugat să asculte povestea următoare :

- Am fost ast-voară la o nuntă mare și-am stat acolo la o masă întinsă pe care erau înșirate berechet mincăruri cum încă n-am văzut și la amintirea cărora și azi îmi mai țing degetele. Mai bună și mai bună dintre toate a fost însă gustarea care ni s-a servit la începutul începutului.

- Dar ce era ? au tâbărit cu întrebările pe mine copiii.

- Era așa, am relatat eu povestea. Pe-un fund de lemn de paltin, pus înaintea mirelui și miresei era un bob de orez fiert nouă ani de zile într-un iac mare fără de apă. Bucătarul n-a avut ce face și, ca să se afle în treabă, s-a apucat să pună niște sare în fiertură. Numai că, așa cum se ducea el cu solnița, o băbută l-a lovit, fără să vrea, peste cot și bucătarul a scăpat toată sarea, de-o ieșit orezul sărat ocnă, de-au mincat numai mirii din el. Eu,

cind am văzut că trece bucătăreasa pe lângă mine, cu un grătar plin cu trei fasole fripte, am și întins mina. Așa am înșăcat, pe muștește, un șold de fasole friptă, care mirosea a prăjit de-ți sfirteca nările Mirele, însă m-a zărit și s-a mîniat și svirrr! cu un talger spre mine, să mă lovească în cap. Eu, însă, atent la ce avea el de gînd, am ferit capul într-o parte, și atunci talgerul a nimerit exact în gură la Lențu - uități vă la el - și de atunci a rămas el cu gura știrbă. Așa-i, Lențule?

Lențu, un băiețuș de șase ani, blond și puțintel buzoț, cu ochi mițitei, albaștri, Laurențiu, cum de fapt îl chemo, s-a uitat crunt la mine și a zis.

— Degeaba, n-o să te alegem pe tine tata minciunilor, mă! Eu am să vă povestesc altceva, ceva mai bun și mai scurt, numai să nu vă luați la sfadă.

— Spune, spune, bre, i-am dat noi ghes. Să te auzim. Lențu o așteptat să se facă liniște, apoi începuse să croiască și să coase cu ață albă povestioara următoare:

— Mă, acu', într-o iarnă vrăjmașă, cu zăpezi calde ca niște albe franzele, mergeau prin pustiu din Sahara doi prieteni care se băteau în parte din sfert în sfert de ceas. Unul era chelbos, avea capul gol ca napul, era pleș-oală. Celălalt, ca și cum atunci ar fi ieșit de la scăldat din apă, era numai în piele goală. Cum mergeau ei așa și vorbeau de noi, deodată, ce le vād ochii? Jos, undeva pe asfaltul căii ferate pe care tocmai trecuse fluierînd un autobuz, era o gropiță numai cit o balie de spălat rufe.

— Eu cred că aici a rimat o oare, zise chelbosul.

— Ba, mai degrabă, a scurmat cu ghearele o vacă.

Ba-i așa, ba nu-i așa, cind se uită și mai bine în furtina ceea, ce credeți? Înăuntru era un corn de porc.

- E de porc, sau e corn de curcan ? zise chelul.
- Eu cred că-i corn de cal ! o potrive celălalt.
- Nu-i corn, își mai trase de seamă pleșuvul.

E-un dinte de găină.

— Ba nu ! se împotrivi tovarășul său. E-o coadă de stea !

— Cum de stea, dacă-i de lună ?

Deștepți precum, chipurile, erau amândoi de călcau în gropi, au prins a se certa.

Și, de la ceartă la bătaie cit mai este ? Nici o fărîmă ! Au pornit, așadar, a-și căra unul altuia palme și ghionți și pumni și picioare, a-și da brinciuri și izbauri, a se buși, a se trinti și a se încăiera astfel, încît gata-gata erau să se omoare, lovindu-se cu două măciuci noduroase, cioplite din două pale de secară.

Noroc că tocmai atunci o trecut pe-acolo un cunoscut scriitor de basme, călare pe-un pix cu pastă, rupt dintr-o creangă de soc.

— Ia, duceți-vă acasă și sfîrșiți povestea ! le-a strigat el.

Cei doi s-au speriat. Chelului i s-a făcut imediat părul măciucă de frică, iar celălalt, în pielea goală, a simțit că de-acu' înainte gata : e-mbrăcat de veci cu rușinea pe care o trăsese.

De asta, au luat, cit ai clipi, picioarele la spîrare și, la fugă, măi, amândoi !

Chelbosului, săracul, îi pătălăia părul din cap, așa fugea de iute. Fugea omaminc de repede și cel cu pielea goală, abia ducînd în sin cornul de porc pe care îl găsiseră amândoi în cale.

E adevărat că, alergînd așa într-una ca la o distanță de vreo trei ori cit e drumul de la gură pînă la nas, s-au întîlnit cu un ogar șchiop. Acesta hămăia și era cit pe ce ca, dintr-un singur salt, să înhațe de

coamă niște iepuri cocotați sus, în virful unui stîlp de lumină electrică. S-a împiedicat însă cîinele de ple-
tele chelului și buf ! a căzut jos, saracul, mulțum n-
du-se să și astîmpere foamea doar cu zgirciul de
pe cornul de porc din sinul celui cu pielea goală !

— Și, uite, așa i povestea, încheie Lențu. Cînd doi
se ceartă, totdeauna cîștigă al treilea, ca ogarul. E
adevărat ?

Ce era să-i mai spunem ?

— Proverbul e adevărat, zise fetița, dar povestea nu
Lențu rise și ne întrebă .

— Dar sint eu totu minciunilor ?

— Ești, ești, ești ! a trebuit să recunoaștem, fiindcă
într-adevăr, ne băgase în cofă pe toți

Și din duminica aceea, el, Lențu, e tatăl minciu-
nilor. Altul nu i !

FIECARE CU CE N-ARE

Acu, într-un rind,
dar nu spun cînd,
bunăoară,
într-o țară,
de pe lume,
cum anume
se numește,
o privește,

călătoreau țanțoși împreună, fără nici un neom de bagaj în spate sau în mină și se duceau astfel în drumul or, cu treburi pe cit de importante, pe atît de secrete, trei drumeți

Țirgul din care plecaseră ei dis-de-dimineață tare, cu noaptea în cap, rămăsese acum mult în urmă și nu se mai vedea. Nu se mai vedeau nici satele prin care trecuseră, ci mergeau de astă dată printr-o cîmpie goală, pustie și liniștită, la marginea căreia se înălța, înaltă și întunecoasă, o pădure bătrînă, încă necălcată de picior de om. Uitam însă să vă

„pun că drumeții noștri, tustrei, aveau, bieți de ei, cite un beteșug, cite un cusur. Vorba ceea - a tunat și i-a adunat !

Astfel, unul din ei era surd, dar surd de-a binelea, nu glumă, încît puteai să tragi cu tunul la urechea lui și tot nu auzea nimic.

Al doilea se nimerise de era chior, el știe din ce pricină, și așa că vedea ca prin ceață, fără să poată desluși mai departe ca la un pas înaintea lui.

În sfîrșit, cel de-al treilea călător, poate și unde era vară și era cald, pornise la drum dezbrăcat cu totul și umbra astfel, fără pic de sfiială, ori de rușine, goi-pușcă ! Dar, cum erau, cum nu erau, toți trei știu că strașnic se mai lăudau că ar fi care de care mai viteaz și mai curajos. Tocmai despre asta vorbeau ei în de ei, cînd, pe nesimțite, fără să bage de seamă, au lăsat cîmpia pustie și au intrat deodată în pădurea cea mare, deasă și posomorită. Și mergeau ei așa, hai-hai, hai-hai, de vreun ceas, poate chiar de două, cînd, la un moment dat, cel mai atent dintre ei, surdul, numai ce se oprește stană de piatră în loc și zice în șoaptă :

— Măi, eu parcă-parcă aud ceva !

Drumețul cel chior nu se lăsă nici el mai prejos și adăugă de îndată, foarte increzător :

— Da, sigur ! Eu parcă, parcă și eu zăresc ceva înainte care mișcă !

Om mai cu chibzuială, mai precaut și mai luător în seamă decît ceilalți, al treilea călător, cel ce se afla în prelea goală, se adresă tovarășilor lui și le zise :

— Să fugim înapoi, fraților, nu cumva să fim jefuiți de ceea ce avem pe noi !

Și, fără altă vorbă, a și întins-o la goană, urmat îndeaproape de ceilalți doi care, tot atunci, au rupt-o și ei la fugă după dînsul.



Dar, precum au luat-o la sănătoasa, tot așa nu l
s-a întâmplat nimic, fiindcă prin pădurea adumbrită
nu era nimeni, nici o suflare omenească.

Și, iacă așa cu întâmplarea

Fiecare

cu ce n are

s-a fâlit,

s-a tot mindrit

pînă li s-a năzărit

te mîi ce și mai nimică,

din trufie și de frică !

ca-n povestea asta mică.

CERCELUL DE AUR

Acum, cică, într-o după-amiază caldă de vară, undeva pe malul unui lac cu apă albastră ca vioreaua, la umbra unei sălci pletoase, stătea odotă o fetiță cuminte ! Și fetița avea prinși în urechi doi cerce mici și strălucitori de aur. Vremea era frumoasă, umbra era răcoroasă și toate-toate ar fi fost bune. Atita numai că, scărpinindu-se la o ureche, deodată, fetița a scos, din nebăgare de seamă, unul din cerce și l-a scăpat în apă. Cînd să se repeadă să pună mîna pe el, fiindcă lacul nu era adînc, tocmai atunci de pe o frunză de unde stătea, sări, oac ! oac ! un brotăcel verde și, cogiț cogiț, inghiți cercelul cel de aur și fugi de se ascunse.

Văzînd una ca asta, fetița noastră a început a lăcrima și a plînge, strigînd astfel :

— Brotac, brotăcel, dă-mi te rog, înapoi cercelul !

Brotașelul însă nici să audă. Amărită ca vai de ea, fetița a pomic atunci pe malul apei și a mers, și a mers, și a umblat așa, pînă a întîlnit în cale un cocostîrc cu cloanțul roșu.

Cocostirc, cocostircel, a început ea a se ruga, cocostirc, cocostircel, hai și mîncă brotăcelul, că nu-mi dă-napoi cercelul !

Cocostircul, însă, nici n-a vrut s-o aida, căci tocmai aduna niște bețișoare de răchită, să și repare cuibul. Atunci, fetița a mers ce-a mai mers și, cu ochii în lacrimi cum era, deodată a nimerit la viziuna unei vulpe.

— Ce plîngi, fetițo ? a întrebat-o vulpea.

— Iaca vulpe vulpicel, plîng, fiindcă i-am spus cocostircului : „Cocostirc-cocostircel, hai și mîncă brotăcelul, că nu-mi dă înapoi cercelul !”

Auzind una ca asta, vulpea și-a pus coada pe spinare și și-a văzut de treburile ei, fără să ia în seamă rugămintea fetiței. Atunci, fetița s-a pornit tristă mai departe și, după vreun ceas de mers, a întîlnit un ogor de vînătoare cu urechile clăpăuge.

— Ogor, ogărel, i-a zis ea, du-te și prinde vulpea, că vulpea nu vrea să mînințe cocostircul, iar cocostircul nu vrea să mînințe brotăcelul care mi-a înghițit cercelul. Ogorul, însă, a lătrat furios și i-a întors spatele și a plecat la vînătoare. Neavînd încotro, fetița s-a dus mai departe, ajungînd într-un zmeuriș și acolo a dat peste un urs voinic.

— Urs, ursișor, a început să-l roage fetița, du-te și omeară ogorul, că ogorul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să mînințe cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care a înghițit cercelul !

Ursul, însă, a mormăit înclădat și fioros, văzîndu-și, în continuare, de mîncatul zmeurii, iar biata fetiță s-a îngrozit și a rupt-o la goană. După un timp, cum mergea ea așa pe o cărare, a zărit, pe-o gură de floare, o albină.

— Albină-albiniță, a început iar fetița noastră. Hai și-nțeapă ursul, că nu vrea să omoare ogorul, iar

ogarul nu vrea să prinda vulpea, vulpea nu vrea să mănince cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prinda brotăcelul care mi-a înghițit cerceul !

— Vai de mine, dragă, i-a răspuns albina, pai, dacă-l împung cu ocul, mor și eu ! a mai zis ea, ducîndu-se la altă floare, ca să culeagă miere

Atunci, fetița și-a urmat drumul mai departe și tot înaintînd așa în neștire, văzu deodată un fum mare și gros sub care ardea un foc.

— Fum, fumicel, i-a strigat ea. Hai și chiorăște albina, pentru că albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să prindă ogarul, ogarul nu vrea să sfîșie vulpea, vulpea nu vrea să mănince cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cerceul !

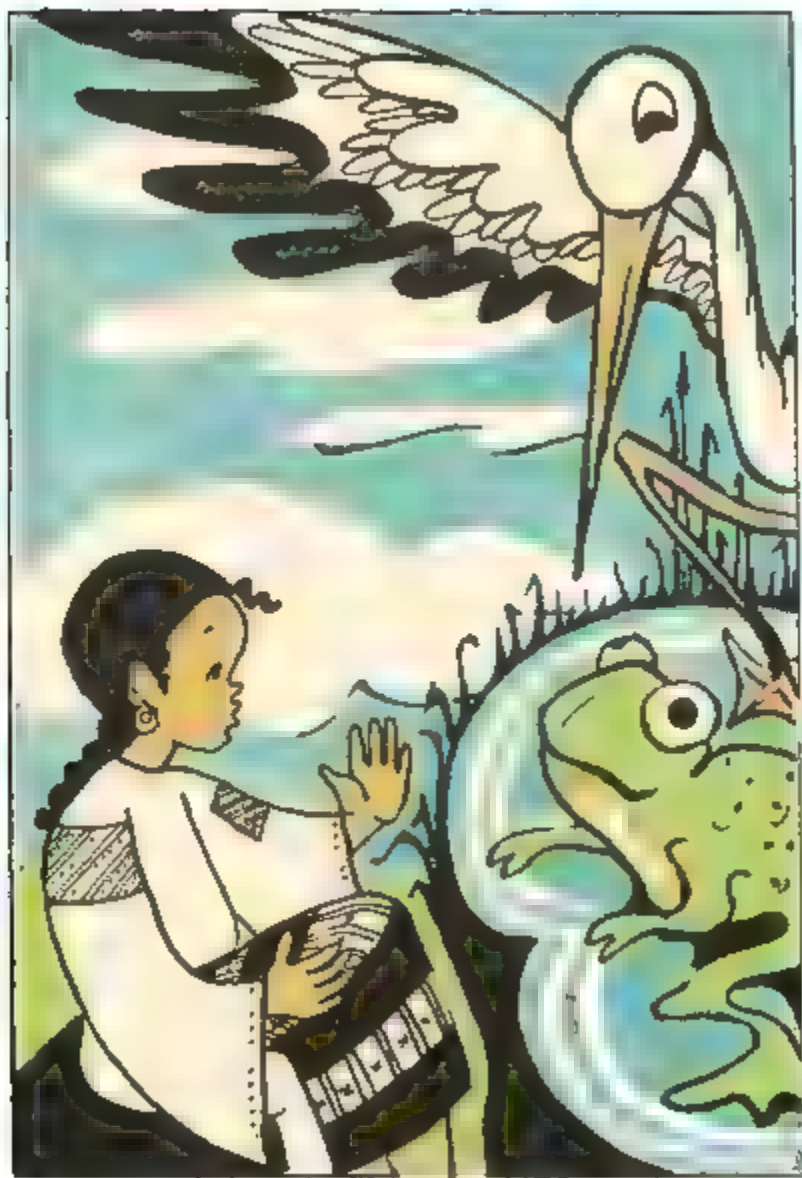
— N-om timp, i-a răspuns fumul, fiindcă uite, trebuie să mă urc deîndată pînă în înaltul cerului

Fetița, moartă de oboseală, a pornit atunci iarăși mai departe și n-a mers chiar așa de mult, cînd dădu peste o căldărușă plină-ochi cu apă

— Căldărușă, căldărel ! făcu atunci fetița și zise hai stinge focul, ca să piară fumul, că fumul nu vrea să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să mănince cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cerceul !

Căldărușa însă, și-a văzut de treburile ei, ducîndu-se să-și stropască niște flori. Atunci, fetița porni mai departe și merse, merse pînă se întîlni cu un miel

— Miel, mielule, porni ea să se roage, hai și bea apa din căldărușă, fiindcă nu vrea să toarne apa peste foc, ca să se imprăstie și să piară fumul, fumul nu vrea să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să omoare ogarul, ogarul nu



vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să prindă cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercele !

Mielul însă făcu beee ! și se duse să se joace. Atunci fetița porni mai departe și nu merse mai mult de un kilometru cind se întâlnește cu un vultur.

— Vultur, vutur, pom, ea să-și înșire tot necazul.

— Știu, știu povestea, o opri vulturul. Știu de căl dărușă care nu vrea să toarne apă peste foc ca să se risipească fumul, și știu că fumul nu vrea să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să înhățe vulpea, vulpea nu vrea să înșface cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care ți-a înghițit ție cercele !

— Și ? îl întrebă fetița pe vultur. Mergi să prinzi în gheare mielul ?

— Nu, răspunse vulturul. Nici nu mă gîndesc ! trebuie să-mi păzesc pușorii.

Fetița, frîntă de oboseală cum era, se așeză jos și începu să plîngă. Și cum vărsa ea așa riur de lacrimi și sughita, de plîns, deodată, iaca vine lîngă ea un dihor de dihor și-o întrebă :

— De ce plîngi, fetiță ?

Fetița îi povesti toată pățania, însă dihorul nu și nu și plecă să fure niște găini.

Văzînd că toți sînt ocupați și nimeni nu-i dă nici o mînă de ajutor, fetița se ridică în picioare și porni mai departe cînd, numai deodată ce sare înaintea ei, țup-țup, un purice aproape cît un armăsar.

— Puric, puricel, începu fetița. Hai și ciupește dihorul, că dihorul nu vrea să gîtuie vulturul, vulturul nu vrea să înșface în gheare mielul, mielul nu vrea să bea apa din cîldărușă, cîldărușă nu vrea să verse apa peste foc ca să împrăstie fumul, fumul nu vrea

să chiorască albina, albina nu vrea să înţepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să prindă cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care m-a înghîtit cercelul !

- Nu pot, fetiţo, azi am mâncat mult, sînt bute de sătut şi nu pot !

„Las-că te nvaţ eu minte”, zise atunci fetiţa în gîndul ei.

Şi năc una nici două, o porni la drum şi merse şi merse şi merse pînă ajunsese drept la Vaslu. Acolo, cîntă repede o farmacie şi cumpără un praş de DDT. Cum puse mina pe praş, se întoarse repede la purice, -f arătă şi începu a-l desface, pregătindu-se să-, pudreze Puricele, cum văzu una ca asta se sperie şi fuştii la dihor să-l mîninge, dihorul, fuga la vultur să-l gîtuie, vulturul, fil-fil îşi luă zborul şi se repezi după miel să-l apuce în gheare mielul porni să bea apă din cîldăruşă, dar cîldăruşa se îndreptă, plină de apă cum era, spre foc, ca să-l stingă şi să împrăstie fumul, fumul se porni să chiorască albina, albina biz ! după urs, ursul, mor-mor ! după ogar, ogarul o rupse la fugă după vulpe, vulpea fişni şi săni ca să prindă cocostircul, iar cocostircul se băgă la ruşală în loc şi viri ciocul în apă de unde scoase brotăcelul, iar brotăcelul, ooc- oac ! scuipe afară din gură cercelul.

Bucuroasă ca nimeni altcineva, fetiţa înşfăcă cercelul şi-l prinse la loc în ureche, mulţumindu-le la toţi pentru ajutorul dat, şi porni veselă spre casă. Şi, iaca aşa : povestea !

MOTĂNEL CEL BĂLĂNEL

Spune povestea că undeva, departe, într-o pădure uriașă, plină cu fel de fel de fiare sălbatice, tocmai la capătul pământului, trăia un motănel mustăcios și roșcat la păr, dar mai ales, drăguț și cuminte de nu mai avea asemănare pe lume. Atita doar că încă era mic, și prostuț, și fricos, sormanul de el ! Din cauza asta, în loc să se hrănească și el, ca toți cotaii și ca toate pisicile, cu șoareci, cu popindăi, cu melci și cu pui de vrăbie, se temea pînă și de umbra lui și cutreiera zile întregi pădurea, mai totdeauna flămînd, rupt de foame.

Într-o zi, însă, cum umbla el mieunînd de colo, colo, oropsit și, mai cu seamă, nemîncat, de-și chiorăiau mâtele într-însul, iaca ajunge într-o cărare din mijlocul pădurii și dă acolo peste o căprioară moartă. Lîhnit cum era, îi sticlură ochii de bucurie. Începu a se apleca pofticios pe buze și, fără zăbavă, își infipse colții, cu lăcomie, în căprioară și hap ! se opucă să mănînce dintr-însa.

Acu', cum infuleca și cum clefaia el așa, fără să se mai uite nici în dreapta, nici în stînga, și fără să i pese deodată dintr-un tufiș de-aproape, se trezi din somn și se ivi călcînd un urs flocos și grăsun mare cît un bou. Cînd l-a văzut pe Motănel înfruptîndu-se cu corne de caprioară, i-au venit ametelele de spaimă.

— Măi zise ei în gîndul lui, ia te uită, o matahală, o hîndumă atît de mare, mincătă de o lighioană atît de mică! Vai, vai dacă se leaga și de mine? Și o zbughi la fugă galop, și fuge, și fuge, nu se ncurcă. Să fi tot alergat așa o bună bucată, cînd, de undeva dintr-un cotlon al pădurii, piș-piș, piș-piș, pașind cu mare atenție prin niște nalte urzici și buruiene i eși înainte un lup.

— Da' ce fugi, cumetre urs? îl întrebă el cu înfricoșare. Ce te-a apucat așa un mare curaj la călcîie?

Ursul, iac de sudoare cum era, și abia trăgîndu-și sufletul de atîta alergătură și oboseală, porni să-i povestească.

— Dragă cumetre lup, uite, am văzut o lighioană mică, mică numai cît o căciulă, mincînd o matahală de capră mare cît o vacă.

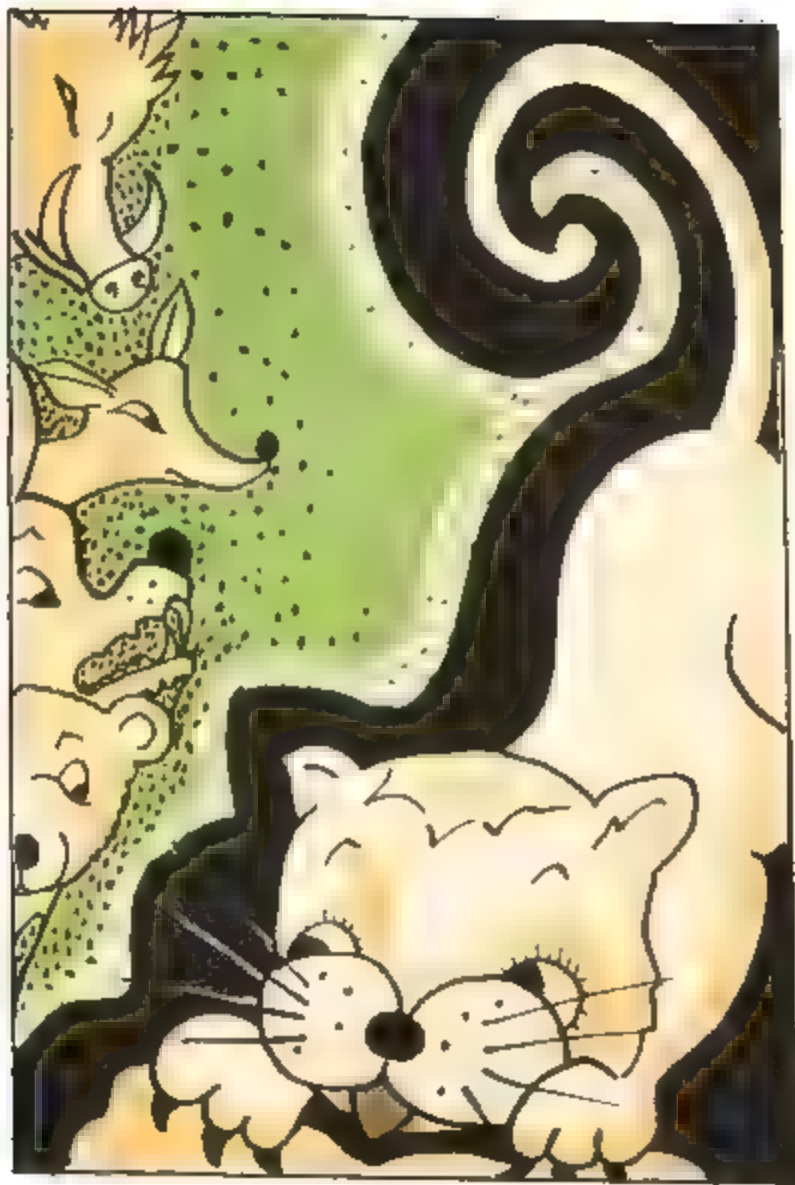
— Da' cine era lighioana ceea? făcu întrebare lupul, simțînd cum se zburlește pielea pe el de groază.

— Cine să fie? făcu ursul la, un prichindel de pui de miță roșu la păr.

— Aha, pricepu deîndată lupul. Era Motănel cel Bălănel?

— Da, zise ursul. El era! Și dacă mai stăm mult pe aici, să știți că Motănel cel Bălănel e în stare să ne mănince și pe noi cu tot cu oase. Mai bine, hai și om întinde-o la goană!

Hai! spuse lupul.



Și o zbughiră amîndoi la fugă galop, și fug, și fug, și fug, așa într-una, mai departe, să nu-i ajungi din urmă nici cu glonțul din pușcă. Deodată, la o răscruce de drumuri, se întîlnesc așa, din întîmplare, cu un porc mistreț, bine învelit cu carne și cu slănină și care, groh ! groh ! de gras ce era, abia mai pufnea.

— Dar ce fugiți așa, fraților ? le făcu el întrebare

— Dacă vrei să scapi cu zile, hai repede cu noi ! îl sfătuiră ursul și lupul, istorisindu-i toată pățania

— Hai, spuse porcul mistreț.

Și o tuliră tustrei la fugă galop, și fug, și fug, nene, așa într-una, mai departe prin pădurea nesfirșită. Deodată, tocmai cînd trebuiau să sară peste un pîrîu, le ieși în cale, săltînd, țup ! țup ! înaintea lor, un șoldan de iepure cu urechile lungi

— Dar ce fugiți așa, fraților ? le ceru el lămuriri tremurînd ca frunza plopului, cînd adie vîntul

— Dacă vrei să scapi cu zile, hai repede cu noi ! începuseră să povestească ursul, lupul și porcul mistreț

— Hai ! spune, fără să mai stea la tirguală iepurele. Și se porniră tustotru la fugă galop, și fug, și fug, și fug, toți cu limbile scoase de-un cot și-o bucatică afară, de gîndea că au turbat și alta nimic

Nu alergară prea mult, cînd, deodată, ieșînd dintr-un mărăcinș al pădurii celei fără de capăt, se și iși, tăindu-le drumul, o vulpe care se cunoștea după ochi că-i nespuse de șmecheră

Cînd auzi din gura lor toată istoria cu Motănel cel Bălănel, învineși de frică, apoi le zise cu ciudă

— Fraților, dacă nu-l ucidem pe Motănel cel Bălănel, să știți că ne căsăpește pe toți și face fleici din noi

— Dar cum să-l omorîm, sora ? se interesă ursul

— Cum l-om omori, l-om omori noi ! zise lupul. Dar cum să-l prindem ?

— Cum punem gabja pe el ? întrebă și porcul cel mistreț.

— Că fugе ! întregi iepurele.

Vaipea chibzui cit chibzui cu gindurile duse cine știe unde, apa fu de părere că, spre a-i face de petrecanie lui Motănel cel Bălănel, cel mai înțelept lucru ar fi să pună toți mină de la mină să pregătească un ospăț ales și să-l poștească astfel la masă și pe mustăciosul cel bălănel la păr

Zis și făcut

Cind toate bucatele erau gata, mă rog, preparate ca pentru un banchet ca acela, cu friptură fragedă și gustoasă de miel, făcută din carnea adusă din belșug de către lup, cu tineri boboci de rață, prinși anume de vulpe, cu varză adusă de iepure, cu salată verde de care se îngrijise porcul mistreț și cu zmeură culeasă de urs, se înfățișă la locul de întâlnire și petrecanie și musafirul mult așteptat.

— Bine-ai venit, scumpule și deșteptule, începu vulpea.

— Să fi sănătos, voinicule, adăugă și ursul

— Imi pare bine, viteazule ! urmă și iepurele.

— Și ce cuminte ești motale, drăguțule, întregi și lupul

— Dar tu te cit e de gras și frumos, încheie porcul mistreț

Motănel cel Bălănel se uita cind la unul, cind la altul, cîntărindu-și atent cu privirea, să vadă cam cite parole face și cam ce ginduri are fiecare, apoi păși spre porcul mistreț. Acesta dădea și plescaia vesel din coada lui imbrilgată, și-i plesnea pielea de bucurie. Cind ajunse în fața lui, dintr-o dată Motănel cel Bălănel făcu cit ce putu

— Ptiu !

Mistrețul, surprins astfel, fără de veste, se înapoi-
mîntă pînă-ntr-atîta, încît se zăpăci, făcu stînga-
mprejur, și cu toată viteza, se tot duse pas alergător
încotro îl duceau picioarele.

Cei alți, ursul, lupul, iepurele și vulpea, cînd vă-
zură una ca asta, se avîntară și ei care mai de care
la sfînta fugă și duși au fost.

Romas singur, Motanel cel Bălănel se așternu în
voie pe mîncare și tot apucînd și mestecînd ba din
tr-un tel, ba dintr-altul, se gîndi că n-ar fi rău și nu
i-ar strica să învețe măcar cîte ceva de la fugarii
care-i pusese rău gînd.

Drept asta de-atunci și pînă în ziua de azi, Mo-
tănel cel Bălănel a devenit șiret ca vulpea, calcă,
la nevoie, cu pas de lup, aleargă ca iepurele, doarme
ca ursul și îi place și slămina porcului.

Adevărat e, nu de puține ori, mai dă cînstea pe
rușine, fiindcă, la toată urma, v-aș întreba

— Ați mai văzut motan cînstit lingă oala cu smîn-
tînă? Dacă ați văzut vreunul, cumva, să știți că acela
nu-i Motănel cel Bălănel.

BROSCUȚA VERDE ȘI FURNICA ROȘIE

Într-o bună zi de vară, cu soare vesel și
mîngios, așa cum pe la vremea amiezii, cînd toată
înținsimea cerului era albastră cum e floarea de in
și cînd din înalturile văzduhului curgeau valuri după
valuri de căldură, undeva, pe malul unui lac cu apă
viorie, se ivi o broscuță verde.

Se vede lucru, tocmai sărise afară din apă, și acum
șupăia de ici-colo prin iarbă, căutîndu-și un loc mai
ferit, la umbră, unde să stea la răcoare și unde, de
bună seamă, avea de gînd să se odihnească.

Nu merse prea mult, cînd data mare se opri, se
așeză pe-o frunză rotundă și moale de potbol, lingă
care se afla un cucui negru de țarină, care nu era
altceva decît un mușuroi de furnică.

Cum ședea broscuța noastră liniștită acolo, pri-
vind cu ochi bulbucăți și întrebători într-o parte și-n
alta, nu cumva să apară, de cine știe unde vreun
dușman care s-o înghită de vie, deodată zări, foarte
aproape de ea, pe malul lacului, un băiețuș. Acesta

avea într-o plasă de oță două sticle, amândouă pline pînă aproape la gît cu lapte dulce. Băieșul, din pricina nădușelii cu care înfierbînta de sus soarele amiezii, scoase sticlele din plasă, bău cite o dușcă din fiecare, după care le potrivi bine în iarbă, reze mîndu-le una după alta, ca să nu se răstoarne. Pe urmă, își lepădă cămașa și ce mai avea pe dînsul și se avîntă în apa lacului, începînd bucuros să se scalde împreună cu alți copii care se mai aflau acolo.

În timpul acesta, pe deasupra frunzei de potbol zbură ca o săgeată și bizii o mică libelulă, asemenea unui pui de avion cu patru aripioare ca de țiplă. Într-o clipă, broscuța cea verde, care părea ca și adormită, sări la rușală de la locul ei, scoțînd o limbă lungă, cleișoasă și lată cit o lopățică, gata-gata să înșface libelula și s-o mănince.

— Lacomă și hrăpăreată ce ești tu ! se auzi imediat din preajma ei un glas subțirel

— Mie-mi spui astea ? ! ridică deîndată capul și întrebă, cu mirare și cu spaimă, broscuța cea verde.

— Ție, sigur că ție, urmă același glas de mai înainte. Te știu eu . ești pînă într-otit de prădalnică și de rea, încît, nu o dată, îți înghiți și-ți înfuleci ca o neroadă, fără să bagi de seamă, chiar proprii tăi puișori, cînd is numai mormoloci !

Cea care i se adresa astfel, cu cuvinte aspre și grele, era o furnică roșie, grăsulie ca o căpușă și avînd trupul în forma unui 3. Se cocoțase drept în virful mușuroiului negru din care ieșise și, stînd acum cu minile în șolduri, nu-i mai tăcea gura, așa o ponegrea pe biata noastră broscuță verde.

— Ai fi în stare, cit ești de pofticioasă și de necugetată la minte, să înghiți în tine otita apă cit poate să bea un bou !

- Asta e o veche poveste c-o broască proastă, îi răspunse broșcuța cea verde.

- Da, știu, recunosc furnica cea roșie. A băut atita apă ca să ajungă mare ca boul, până ce a plesnit.

- Și ce-s eu vinovată de asta? făcu broșcuța cea verde. Mai bine te-ai vedea pe tine cât ești de războinică și de prădalnică.

- Eu? zise furnica cea roșie, nevenindu-i a crede.

- Tu și tot neamul tău! întări broșcuța. Doar se știe că mai toată vara porniți în coloane cu război împotriva altor soiuri de furnici mai neajutate, atacându-le și furându-le copiii, pe care îi faceți robi și-i puneți astfe să vă slujească pe degeaba!

- Și ce te interesează pe tine una ca asta? se supără furnica cea roșie și zise: "Vezi-ți mai bine de-ale tale treburi.

- Ba vezi-ți tu de-ale tale!

Tot certându-se astfel și învinuindu-se una pe alta, nici n-au băgat de seamă că, între timp, călcând plin de importanță prin iarba de pe malul lacului, în vecinătatea lor se opri un cocostirc cu clobanțul cărămiziu și ascuț ca un morcov.

"Iacă unde mă aștepta pe mine așa o bunătate de gustare!" zise, în gîndul lui, cocostircul.

Cînd l-au zărit broșcuța cea verde și furnica cea roșie, au amuțit de frică. Și, fără a mai sta pe gînd, săriră omîndouă deodată, unde văzură mai întîi cu ochii, nimerind, huștiuliuc! fără să-și dea seama, exact în cele două sticle cu lapte dulce.

Cocostircul, repede, repede după ele.

- Las' că vă fac eu de petrecanie, hoțomancelor! vorbi el.

Se apropie astfel de sticle, încercînd să-și bage pliscul înăuntru, dar cum atît broscuța cît și furnica erau amîndouă la fund, cocostîrcul nu izbuti să le apuce nici pe una, nici pe cealaltă. După ce se mai necăji de vreo cîteva ori, cocostîrcul se încudă, își întinse aripile și-și luă zborul, ducîndu-se minios în altă parte, după altă pradă.

Între acestea, furnica cea roșie și broscuța cea verde reșiră, ude learcă, de la fundul sticlelor cu lapte și începură, core mai de core, să se cațere sus, cu plan să iasă afară. Laptele însă era gras și din pricina asta, cum ajungeau la gîtul sticlelor, cum alunecau și cădeau iarăși îndărăt.

— Ce ne facem, soro ? întrebă furnica cea roșie. O să ne înecăm aici ca două nătăflețe.

— Parcă eu știu ce să facem ? zise broscuța cea verde. Dă și tu din miini și din picioare să te țină laptele deasupra !

— Degeaba dau, îi răspunse furnica cea roșie. Mă obolesc în zadar ! Și-apoi, uite, aproape că mi s-au încheiat și miinile și picioarele !

— Nu te potrive, o indemnă mai departe broscuța cea verde. Dă mereu din miini și din picioare, cum ți-am mai spus, și cum vezi că fac eu, că altă scăpare nu-i !

— Ba este una ! zise după un timp furnica cea roșie. Am cu mine, la briu, o pungă plină cu un fel de suc înțepător și-am s-o desfac. În loc să mă sfirșesc de oboseală, trudindu-mi miinile și picioarele, am să improșc aci tot sucul din pungă, doar-doar s-o mai subția laptele din sticlă, și mă voi putea tîrî după aceea afară !

— Eu nu te sfătuiesc una ca asta ! zise broscuța cea verde. Mai bine dă-ți osteneala mai departe pînă s-o sătura de scîldat băiețașul de colo. Sint

sigură că întorcându-se aici și zărindu-ne că am ajuns în lapte, băiețașul de milă o să ne scoată afară din sticle pe amândouă, și o să ne arunce, pe tine co ea pe iarba, pe mine în lac.

— Nici nu mă gândesc să aștept! hotări furnica cea roșie. N-am timp!

Și, fără altă vorba, desfăcu punga de la brâu, improșcând cu sucui întepător și acru din ea tot laptele dulce din sticlă. Se vede însă lucru că, probabil de prea mare supărare, laptele cel dulce din sticlă se zborși imediat și, nu tîrzie vreme, se făcu zer, înăcrîndu-i bietei furnici pînă și sufletul.

— Mor, soro, de acreală, începu ea astfel să strige cu jale.

— Ce să-ți fac eu, soro, dacă nu mi-ai ascultat povața? zise broscuța cea verde. Descurcă-te cum poți!

— Nu mai pot, soro, nu mai pot! țipa furnica cea roșie mai departe.

Și a tot tipot așa într-una, pînă ce i s-au umplut gura și pîntecele cu zer și pînă ce s-a înecat.

În vremea aceasta, broscuța cea verde din sticlă de alături înota cu răbdare în continuare. Și tot înotînd și bălăcîndu-se așa, pe cînd băiețașul își vedea mai departe de scîldat, laptele din sticlă o prins treptat să se tot îngroașe, devenind, încetul cu încetul, smîntînă. Abia mai putea mișca din picioare broscuța noastră cea verde, dar înota din toate puterile. Și nu mică îi fu mirarea cînd smîntina se îngroșă mereu-mereu, alegîndu-se, în cele din urmă, din ea, o boțochină galbenă de unt. Acesta, boț cum era, prinse apoi să plutească ușor deasupra zerului din sticlă.

Văzînd una ca asta, broscuța cea verde își adună tot restul de vlagă care îi mai rămăsese și se aburcă

incetinel, cățărindu-se drept pe culmea cocoloșului de unt care stătea cu vârful spre gura sticlei. De-aici, de pe vîrf, după ce își mai trase puținel rosuflarea, broscuța cea verde făcu odată cit ce putu, țup ! și sări afară d'n sticlă. Apoi din alte două trei salturi țîșni în apa lacului, scăpînd astfel cu viață și începînd să se simta în largul ei, ca la ea acasă. Și gata-i povestea.

CUCURIGU CEL DEȘTEPT

Acu', spune povestea, că undeva departe, departe și nu prea foarte, tocmai la un capăt de lume și chiar într-un colț de țară, se afla, nu de mult, dar nici de azi, de ieri, de alaltăieri ori mai dincoace, și se întindea, cît era el de mare și de mic, un sat frumos, frumos, ba chiar frumușel ca mai rar altul pe fața pămîntului și ca atîtea multe și mărunte cîte-s la fel la șes, la deal și la munte. Și se găseau, în acest sat mindru și singuratic, de toate cele, și mai bune și mai rele : și case arătoase și babe frumoase, copii învățați, femei și bărbați care de care cu gura mai tare, după cum vă spun, erau, berecheți și berechete, băieți și hamice fete, bunici în deplină putere și nepoți alergînd după dulce miere, — mă rog, un asemenea sat lăudat, cu belșug îmbelșugat nu-și avea pereche.

Dar cum era și cum nu era acest sat, iaca deodată, într-o zi tirzie de toamnă bogată și indestulată cînd și tînăr și bătrîn stăteau toți cu minile în sin neavînd

nici unde se duce și nici încotro s-o apuce, cînd toți dormeau așa din picioare, ori ședeau tolăniți cu burta la soare, deodată, iată : din pace și din senin, s-a stîrnit un vînt hain și îndată a început să bată cit șapte un vînt aprig de la miază noapte. Și vîntul s-a prefăcut în cumplită furtună, iar furtuna în vijelie nebună, apoi s-a năpustit peste sat, în lung și-n lat, o vrăjmașă ploame cu riuri de piatră și șiroaie și-au tot curs de sus grindeni și puhoare, distrugînd și inecînd și casă și om și pasăre și oale, încît, a doua zi, spre dimineață, nu mai era în sat nici o suflare de viață.

Pe la ceasurile șapte-opt dimineața, afară era încă destul de rece, dar cînd cerul, în sfîrșit, s-a limpezit și soarele și-a arătat pe cer fața și pe cînd era slabă nădejde ca pe undeva, în mușenia pămîntului să se mai audă măcar un slab „miau-miau” sau vreun „ham-ham”, nu mică fu mirarea cînd, de nu se știe unde, răsări fără veste un glas subțire care strigă ascuțit ca o trimbiță .

— Cu-cu-riguuuu !

Tare m-a prins friguuu !

Cu-cu-ri-gu. ga-aaa,

Tare-aș mai minca-aaa !

Cel care se tinguia astfel cu jale era un cocoșel numai cit pumnul. Mic și porumbac la pene, cu creasta și bărbuile roșii ca focul, stătea zgribulit sus, pe creanga unui nuc zdrențuit de frunză și abia se ținea cocoțat acolo și agățat fiind de craca cu ghearele picioarelor lui împintenate. Se uita spăimos și necăjit cu ochii ca de sticlă în toate părțile și dădu să caște iarăși pliscul lui galben spre a se mai jeli odată, cînd auzi :

— Hau-hau-hau-hau
N-am ce să-ți dau !
Ham-ham-ham
Nici eu n-am !

Jos, la tulpina nucului, dînd în semn de neputință din coadă cîtă la cocoșel cu priviri abunde de lacrimi un cățelandru cu blana cafenie, ușor tărcat cu pete albe pe bot, pe la sfîrșurile urechilor clăpăuge și pe la tus-patru ale lui picioare. Se vede lucru, prepelicarul acesta de vînătoare și împintena-tul de pe creangă erau la fel de urgisiți, amîndoi pomenîndu-se astfel că-s singurele viețuitoare din sat care se nimerise de scăpaseră cu zile în urma prăpădului ploii. Ce era acum de făcut ? Mai isteț din fire, cocoșelul, de la înălțimea lui din nuc, măsura cu căutătură atente împrejurimile, apoi, întor-cîndu-se spre ogar, îl povățui și-i zise, arătîndu-i undeva cu ciocul :

— Cucurigu, goaaa,
Du-te și-i vina-aaa !
Cucurigu-ghe-ghe,
Eu rămîn de veghe !

Copoul prinse repede curaj, se înveseli și nici una, nici două, o și luă din loc la goană, îndreptîndu-se înspre o margine a fostului sat unde se înălța, nebiruită de potopul ce trecuse pa-acolo, o pădure falnică.

Între acestea, stînd neclintit la postul lui de pază, cocoșelul sfredelea cu ochi depărtările. Era oricînd gata ca, la caz de nevoie, să dea de veste prepelicarului, cu un simplu cucurigu, că îl paște vreo primejdie. Din fericire însă nu se arăta, de nicăieri, nici un pericol ! Nu trecu prea mult și cățelandrul se ivi din nou alergînd îndărăt de-a curmezișul peste coclauri încă inundate ici-colo de bulucul apelor. Sări

sprinten peste băltoace, ocoli mlaștinile, bălțile și noroaiele, iar peste puțin se înfățișă bucuros cocoșelului. Cum avea în gură două prepelițe grase și, pe deasupra, mai ținea în clanță și trei știuleți de porumb, zise cu fală :

– Ham ham ham

De-acu am !

Hau-hau-hau !

Am ce să-ți dau !

Cocoșelul sări fericit de pe creangă și, fără de zăbavă, unul ciugulind cu poftă grăunțele de pe cotorul jilav al păpușoilor, celălalt infulecind din carnea și oasele prepelițelor, se așezară temeinic la ospăț, săturându-se pe toată ziua și înturnând-o apoi pe hodină.

A doua zi, ogarul porni din nou după vinat, în vreme ce cocoșelul rămase credincios să facă de strajă și iarăși se întoarse cățelandrul nostru cu pradă bogată. A treia zi, la fel, a patra zi iarăși, a cincea zi de-asemeni le merse în plin și tot așa a ținut treaba frățește săptămîni în șir.

Într-o duminică dimineața pe cînd din văzduh începu o albă ninsoare, sub nucul în care ședea, ca de obicei, cocoșelul, hopa, se strecoară, piș, piș, cu pași moi ca de pislă, un drac de vulpoi. Se uită cu jînd la împintenat și-i spuse, lătrînd ca un ciine și arătîndu-și colții :

– Ha-ha-ha !

Ce te-aș minca !

Ager la minte cocoșelul zise :

– Cucurigu-ga-ga-ga

Mai mănîncă-ți coada !

Tocmai atunci apăru cam obosit și ogarul, purtînd în gură două vrăbii înghețate și un cartof cules la întimplare de pe cîmp. Vulpoiul rise cînd îl văzu cu

numai atita sărac vinat și zise lăudăros, îmbiindu-l :

— Ha-ha-ha

Știu fazani pe undeva

Haide și ți-oi arăta.

Auzind acestea și bănuindu-l pe vulpoi de rea credință, cocoșelul spuse deîndată ogarului :

— Cucurigu-gu

Nu te du,

Nu te du !

Dar copoiul, în loc să-l asculte, lăsase jos și vrăbiile și cartoful și era acum departe de nuc, galopind după vulpoiul care fugea înainte spre codru, cu gând, pasă-mi-te, să-i arate unde stăteau ascunși fazanii. Odată intrat în inima pădurii, dracul cel de vulpoi, ba o lua la dreapta, ba la stînga, amăgindu-l pe cățelandru pînă-ntr-atita, încît, nu tirzie vreme, acesta îl scăpă din ochi, îi pierdu urma și se rătăci în pustietatea unor neumblate hățișuri și dese huceaguri.

Vulpoiul atita aștepta ! Făcu repede cale-ntoarsă, ieși la lumină și alergă apoi într-un suflet la nucul pe-a cărui creangă ședea sus, la postul lui, cocoșelul. Ajuns aici, îi povesti cu lacrimi în ochi cum că bietul ogar a încăput în laba unui lup turbat care-l flocăiește și-l ucide, așa că acum ei trebuie să meargă numaidecît împreună să-l salveze de la moarte.

— Hor-har-har

Face lupul din ogar !

Hau-hau-hau

Am venit ca să te iau

Ha-ha-ha

Cobori, dragă, nu mai sta !

Cocoșelul, mic-mic, dar deștept, fără să se clin-tească de la locul său, îi răspunse vicleanului de la înălțime, strigînd cit putu de tare :

Cucurigu-cor-cor-cor
Nu cobor
Nu cobor
Cucurigu ga-ga-ga
Vine ogarul. Vine-ncaa !

Vulpoiul de jos, nu zărea nimic, însă, bănuind că, oricum, pe cocoșelul de sus, de pe creanga nucului, nu-l înșeală nicidecum văzul, se îngrozi la auzul unor asemenea vorbe și o și tuli ca din pușcă la sănătoasa dincotro văzu cu ochii, fără a mai îndrăzni să se uite în urmă.

În timp ce dracului de vulpoi îi ieșea limba afară din gură de-un cot și jumătate tot măsurînd în fuga lui bezmetică întinderea pămîntului, ogarul, căruia îi ajunseră la ureche țipătul cocoșelului, izbuti să se dezmeticească și ieșind obosit din codru, o apucă direct spre locul de sub nuc.

Cocoșelul, fericit că-l vede venind teafăr înapoi, îl întâmpină de departe, cîntîndu-i fericit :

— Cucurigu-rigu
Mi-a trecut tot frigul
Cucurigu-ga-ga
Haide și-om minca-a !

Prepelicarul, hămesit de foame cum era, nu mai așteptă să fie poțtit a doua oară. Se așeză gospodărește la masă, alături cu cocoșelul cel deștept și împărți bucatele frățește, ospătîndu-se astfel împreună în bună înțelegere cum fac de-atunci încoace toți cei cu scaun la cap, fie ei prepelicari care-și văd de lungul nasului, fie modești, dar cumînți cocoșei cum e cel din poveste.

SUMAR:

Iepuroiul și berbecul .	5
Oul năzdrăvan	9
O poveste pescărească	14
Și una vinătorească	18
Negustorul de ocazie	24
Un sfat înțelept	30
O pățanie veche	36
Puiul de urs	40
Floriceică de lumină	44
Lecția de aritmetică	53
Cuculeasa și cotoiul	59
Vaca	66
O minciună gogonată	72
Și una adevărată	77
Fiecare cu ce n-are	85
Cerceiul de aur	90
Motănel cel bălănel	97
Broscuța verde și furnica roșie	104
Cucurigu cel deștept	112